

30407 వ తిది న ము వ్ర క టిం వ (బ డు ను.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల తేది 23 గురువారము { No. 261
నందిక. ౨౬౦

చదివినూడుదు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కన్యూరిమాత్రముచే గలిగిన గుణములు నాకును వారదకు వచ్చు కోగులకు అత్యుత్తమముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
 2. మీరు వాస్తాప్రతిభాలో ప్రచురించి నట్టి గుణము లన్నియు మీ లోకామయవార కన్యూరిమాత్రలయందు గలదే తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. 25 బుద్ధులు పంపకలెను.
- ఎస్ జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధివీధి, సిలియాలిమ్ తంజావూరుజిల్లా
3. మీలోకామయవార కన్యూరిమాత్రలు పసిబిడ్డలకు గలుగు సకలవిధ లోగములు పూర్తిగా బాగుచేయును. ఇది పసిబిడ్డలపాలిటికి గొప్పచక్రప్రసాదము. ఆ వ్యగారి మొకటరామమూర్తి క్లాబ్బు, తాలూకాఆఫీసు ఆనకాపల్లిపొట్టు, 250-300 మాత్రలు ల సీసా 1 కి ధర రు 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0
- సారస్వతాసనము స్త్రీ, పరమలకు శ్రేష్ఠమైన టూనిక్, 20 దిముల బొవధముగల బుడ్డి 1 కి రు 1-0-0.
- ముఖ్యమనిషు:—మీ కాలాదాగుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 కంబు కెట్టివీధిలో మా బ్రాంచిని తెరిచియున్నాము తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ గోరెదము. వి. పి. ఆర్లలు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు.
- (594) సాశ్వతు వెంకటాచల కంశితలు శ్రీశీతారామన వైద్యశాల మైసూరు.

అధరణములు	బొవధములు
(2957) తెనుగు	రు. ప. ప.
స్తాంపుమాన్యర్ ...	4 0 0
గ్రామోద్యోగక్షుల మాన్యర్ ...	2 8 0
ఇన్ కమ్ టాక్సు మాన్యర్ ...	8 0 0
సివిల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్ ...	5 0 0
క్రిమినల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్ ...	6 0 0
ఎక్సేలు ల్యాండు ఆక్ట్ ...	8 0 0
లిమిటెడ్ ఆక్ట్ ...	2 0 0
ఇండియన్ షీప్ కోడ్ ...	2 0 0
హిందూలా (1921) అచ్యుతా నున్నది	6 0 0
బొట్టనకలి ముద్రనెట్టే ...	1 4 0

విక్రొరియా డిపో

మైలాపూరు = మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడి రాకమునుపే త్వరపడుదు.

ఊడినచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానీయకద్దు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుదు.

ఇది రిజర్వు చేయబడినది.

వెంట్రుకల కెట్టి-రోగ మున్నను, కిరో మంద్య మున్నను, యిది దివ్యవృక్షము.

వెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, గిర్రుట గాని యందగు.

మీ వెంట్రుకలు వరల యెప్పటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టువలె నంది మెరయించుచున్నది.

ఈ లోకాననే దీనిని పరిశీలించి చూచుము.

వెంట్రుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుదు.

కామినీయా తిలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనిగ చేయును.

కల బుడ్డి 1-కి 25 రూపాయి. వి. పి. కార్మి-ని ప్రత్యేకము.

అన్ని బొట్టలలోను ఈ ప్రద తొలుతుడిన ప్రకారము కర్రయించుట చున్నది.

ఇది నందరి లక్ష్యము రందరివద్దనున్నది. నాకు అమ్మనా బారోదను గూడి దొరకును, తేజస్వి.

సోలు యే కెంటు:—

కొంగ్గోయిండియన్ డ్రగ్స్ కంపెనీ

కెమికలు కంపెనీ,

(126) 155 జమ్మామజీద, బొంబాయి.

„Everybody's favourite Toilet Kamini oil & Otto Dillbahar Sold Every where“

మీరు నువ్వన ద్రవ్యము, లేక అల్లిరు కావలసినప్పుడు “ఓటో దిల్ బహారు” కు వ్రాయుదు.

ఇది రిజర్వు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 బొన్న బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-0-0

1 డ్రాము ” ” 0-12-0

1 డ్రాము ” ” 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినదిని తేటచెక్కతో చేయబడిన స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖము గాయుండును. 80 గాలనులవరకు పట్టును. కలయువారు ఆర్డరు తో రు 1-0-0 అడ్వాన్సు పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయిల్ స్టేషను వివరముగా వ్రాయకలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రు 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి. రయిలు ఖర్చులుచేరే.

స్వదేశీ స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపన ఇచ్చింపుచున్నది. సర్వములయివ్వబడును.

ఉమ్మిడి - రోమయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాస్

సగటు వాణ్యవాణిజ్య భూమిలోగల వస్తువుల ఖరీదుకు తగినంత విక్రయించుట కలెదమనిము. తియ్యాయన తనివాలిని అతి శ్రేష్ఠముగ ఆర్డరు చేయుట కియ్యాయనెని యివ్వబడును. కిరీచారి అర్జితు యిచ్చి సగటు తియ్యారు చేసికొన్న వారివలన మానవ్యము తొలగిపోయెను.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట యందు పేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపోలాభిర్జువుచితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

ప్రొఫెసరు పి. శేషాద్రి ఎం. ఏ. గారు.

ఉపోద్ఘాతము.

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయ కళాశాల వైసు ప్రెసిడెంట్ లగు ప్రొఫెసరు పి. శేషాద్రి ఎం. ఏ. గారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునుగూర్చి ఎక్కువకాలము రిట్యూ కేటుల వ్రాసిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారిచే నీమధ్య నే నియోజింపబడిన యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపసంఘమువారి యాలోచనకై యొక నివేదికను బంపుటని నాకు చేరిన యాహ్వానము నంగీకరిం చుటలో నాకు కొంతయాలోచింపవలసివచ్చెను. సెప్టెంబరు 1916 నుండి నేను మదరాసు రాజధాని నెలవల నున్నను అప్పుడప్పుడు సెలవులలో మాత్రము మదరాసు రాజధానికి వెళ్లెడి వాడను. ప్రస్తుతము నాకు మదరాసు రాజధాని తెలుగు జిల్లాల తోటి సంబంధమును లేదు వార్తాపత్రికలలోని వ్యాస ములవలనను, స్నేహితులు వ్రాయుచుండి యుత్తములవల నను నాకు తెలిసికొనకపోయి కొంత వ్రాయదలచితిని. నేను చాలనతర ఆంధ్రమండలములందే విద్యవదని యుండుట చేతను ఉత్తరహిందూస్థానమున క్రొత్తగ నేర్పడిన యొక విశ్వవిద్యాలయమునం దెక్కువ పరిశ్రమ చేసి యుండుటచేతను నాకు కొంత యునుకూలనకాకము గలదని చెప్పవచ్చును.

ఆవశ్యకత.

ఆంధ్ర జిల్లాలకు ఒక విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించు విషయమై నాకు సుదీనియే మేమాత్రము లేదు. కాని ప్రభుత్వ మువారు ఉపసంఘమును నియమించుచు విశ్వవిద్యాలయవనర మని చెప్పియుండుట మాత్రము నాకు నచ్చలేదు. ఆంధ్రజిల్లాల ప్రజలు చాలకాలమునుండి ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయమును వాంఛించుచుండినను ఆ యోధ్యలో తాలూకాదారులు, జమీందారులవలె ద్రవ్యమును మాత్ర మెరిగరైరి. తెలుగు జిల్లాలకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలదు. వాని కొక ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును చక్కగను, సరియైన మార్గమునను నిర్మించిన అభివృద్ధికి మంచి యవకాశ మేర్పడును. తెలుగు జిల్లాలలో నుండినవారి కెంత కైసను ఆరవజిల్లాలలో నున్నంత యున్నతవిద్య ఆంధ్రదేశమునందు లేదని తెలియగలదు. ఆంధ్రుల పరిస్థితులకు తగినట్లు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించిన అంశాలు తమ కక్షిని బాగుగ వినియోగింపగలరు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము అతిభాగ్యమైనది. అట్లునుటచే ననుభవత నాకోపించుట లేదు. అందువలన ఆభాగ్యమును తగిన ప్రయత్నించుట మంచిదే. గతకొలది సంవత్సరములనుండి మదరాసు, బొంబాయి, కలకత్తా ల వానికన్న మంచి విశ్వవిద్యాలయము లేన్నదని. నిజమగు విద్య వకాశ మొంగుట కిట్టి వానినే దక్షిణహిందూస్థానమునందు సయితము స్థాపించుట యుక్తము. ఆ ప్రవిశ్వవిద్యాలయ (Residential University) మేల్పెక్కి గురు శిష్యుల కెక్కువసంబంధ మేర్పడును. వారిండురులను ప్రేమించుకొనుట కవకాశ మేర్పడును.

స్వభావము.

ఆంధ్రవిద్యార్థుల కిష్టపడకన్న నెక్కుడు సౌకర్యము లును, నెక్కుడు దవకాశములును నేర్పడమన్న గాని ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప నవసరము లేదని వైఖాక్యముల వలన బోధపడియుండును. విశ్వవిద్యాలయ వాతావరణము, విజ్ఞానము సాత్రం విశ్వవిద్యాలయము నందే సాక్ష్యమగును. అందులో నీ 1922 వ సంవత్సరమున నేదోయొక విద్యాలయ మును నామమాత్రము స్థాపించినంతమాత్రమున నేమయు లాభ ముండదు. కాని విద్యార్థులకు సగువాటకు మాత్రము లోకమగును. లండనులో విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును గూర్చి చర్చించిన యుపసంఘమువారిటుల వ్రాసిరి.

“విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు తమలో తాము ఆలూకాల ముగ నుండుటయే గాక యితర విద్యార్థులతో గూడ నాలాగే యుండుట యత్యవసరము ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును సామాన్యముగ నేర్ప వా భావము న చెల్లించి వలయును. గురుశిష్య సహకారము వలననే బోధనాని, నేర్పణనుటగాని సాధ్యమగును.” కొంతకాలము చదివిన పిమ్మట పరీక్ష మండితమునందు (తత్త్వ కాగితములతోటి) మగి యువిద్య ప్రాతకాలపుది. ఈ విధానము శాంత శీఘ్రమగ రూపు మావిన నంత మంచిది. తెలుగుజిల్లాల భూగోళస్థితి కై మోహత్ర ముల నవ్వయింపజేయుట కొంచెము కష్టమని నాకు తెలియక పోలేదు. మొదటితరగతి కళాశాల లక్కడక్కడ నున్నవి. కొందరు తమస్వదేశమున వదలి విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానమున కేగుటకు కష్టముగనుండును. కాని ముందు తనకుగలుగుట ఫలిత మును గమనించిన కష్టములు నున్న కింపవు. మొదటితరగతి కళాశాల లన్నియు నొక ప్రదేశము నందు లేకుండుటచే కేంద్రస్థాన విషయమై భిన్నాభిప్రాయ ములు జనింపవచ్చును. రెండవతరగతి కళాశాలలను మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమో లేక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమైనను స్థాపించు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష బోధకుల పాలింపవచ్చును.

కావున వానినిగూర్చి ప్రస్తుత మాలోచింప నవసరములేదు. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష విశ్వవిద్యాలయము తోటి సంబంధ ముండ నర నరము లేదు. విశ్వవిద్యాలయమునకు కేంద్ర స్థానముగ నుండు ముఖ్యపట్టణములోని మొదటితరగతి కళా శాలల నట్లే యుండ నిచ్చి మిగిలిన పట్టణ లలోని మొదటి తర గతి కళాశాలలను రెండవతరగతి కళాశాలలనుగూర్చి బాగుగ నుండునని తెలుపుటకు నేను వెనుపియును. మొదటితరగతి కళాశాల లు రెండుమాత్ర మేయున్న యునకానూచన నాచరణ అట్లుట దుస్సాధ్యము గాదు. అలూకాల విశ్వవిద్యాలయము పునః స్థాపింపవలసి వచ్చినపుడు సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వము వారినిగూడ నీ సమస్యయే యెదుర్కొనెను. కాశీనగరమునం దుండి మేరీతాజీ కళాశాల ఉత్తర హిందూస్థానమునందు మిక్కిలి ప్రాముఖ్యత కెందియుండిననుగూడ ప్రభుత్వమువాడ దానిని రెండవ కళాశాలగ మార్చివేరి. ఆంధ్రదేశాభివృద్ధి నే ముఖ్యముగ గమనించువారు తమ తమ పట్టణముల విషయమై తలపెట్టక నీ తీర్మానమును కై కొని యేర్పాటులచేయుట కొడ ఒడుదురని తలంచెదను. మిషనరీలు, ఇతరులు విశ్వవిద్యాలయము నందలికొన్ని విద్యాకాశాలను ప్రత్యేకముగ నహాయము చేయవచ్చు ను. ప్రజలెరువు (ద్రవ్యసహాయముననుబూనుకొనున్న వాని) రెడ వతిరగతి కళాశాలలు) నాపి నేనువలెనని కోరనుగాని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముతోటి వాని సంబంధమును వీడదీయునాడదు. గొప్పవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమువలన ఆంధ్రయువకుల విజ్ఞానము పెంపొందుట కంతయేని అవకాశ మేర్పడును. ఇంటర్మీడి యేటు కళాశాలలను వైశేషిక ప్రకారము చేతు జాలవచ్చు, క్రొత్తగా పరియొక విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుట దుండుగ. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునే రెండు భాగ ములుగ జేయుటకును ఇంకొకన్ని (తేల్చుముగ విశ్వవిద్యాలయము నిర్మాణముగుటకు పిలువవచ్చు, యితర విశ్వవిద్యాలయ ములకన్న మిన్నగ నున్న మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముతో నే వారు సంబంధపడియుండుట సమంజసము. భౌతికదేశములోని యితర విశ్వవిద్యాలయములను జూచుకొని మదరాసు విశ్వ విద్యాలయమునందే నాకు గౌరవము, ప్రీతి, హెచ్చుచుండును.

కేంద్రస్థానము

విశ్వవిద్యాలయమునకు కేంద్రస్థానమును నిర్ణయించు నపుడు ప్రజల యభిప్రాయమును, ప్రదేశముల వనరులు గమనింపవలసియుండును. వినను కొన్ని ముఖ్యనాత్రములను మాత్ర మిట పేర్కొనెదను.

- (1) ప్రస్తుతము ఉన్నతవిద్య కలపు కళాశాల లుండి ఇంకను అభివృద్ధి కవకాశ మొసగు ప్రదేశము.
- (2) చారిత్రాంశములవలనను, ఇతరముఖ్యవిషయముల వలనను దేశభక్తిని పురికొల్పువదేశము.
- (3) నగరప్రాముఖ్యము. జనబాహుళ్యము. నగరమును విశాలము చేయుటకు వనరులుండుట.

ఆంధ్రజిల్లాల యన్నిటినుండి రాకపోకలకు సులభముగ నుండు ప్రదేశము.

ఒక నిర్ణీతస్థలమునందు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించిన పీఠాగముల నెవరైనను అధికముగ నిచ్చెద మని వాదనాము చేయుట.

ఈనూత్రముల నన్నిటిని గమనించిన మనకు స్ఫురించు నగరములు మూడు. విజయనగరము, విశాఖపట్టణము, రాజ మహేంద్రవరము. విజయనగరమునందు ఒక గొప్ప మొదటితరగతి కళాశాల, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముతో సంబంధించిన ఒరి యంటల్ పరీక్షలకు విద్యార్థులను తయారుజేయు నొక సంస్కృత కళాశాలయు గలవు. విజయనగరమునే కేంద్రస్థానముగ నేర్పరి చిన విజయనగర సంస్థానమువారు ధారాళముగ సహాయము జేయునని తలంపవచ్చును.

విశాఖపట్టణ మొక గొప్ప రైల్వే నగరు. ఇచ్చటినుండి యెప్పటికైనను ధ్వజపాతాలకు రైలుయొగ్గ మేర్పడును సుధ్వజపాతాలలో నధిక సంఖ్యా లు నున్న ఆంధ్రులకుగూడ సౌకర్యముగ నుం ను. సముద్రపుట్టాడు నుండుటచే ఈపట్టణమును ప్రేమించురు ఇచ్చట ఒక రెండవతరగతి కళాశాల ఒక వైద్యపాఠశాల గలవు. వైద్యపాఠశాల కళాశాల త్వగలో మారవచ్చును. బాలిక కొక యున్నతపాఠశాల గలను.

రాజమహేంద్రవరము గొప్పచారిత్రాత్మక మగు పట్టణము. ఆదిత్యులు గు విజ్ఞానము నకు ను ఒక గొప్ప రాజవంశమునకును ముఖ్యపట్టణముగ నుండెను. ఆంధ్ర జిల్లాల కన్నిటికిని అందుబాటులో నుండుటయేగాక వాఙ్మయ, సాంఘిక జీవనమున కిష్టపడిని రాజమహేంద్రవరము ప్రసిద్ధిజేరి యున్నది. ముందు విశ్వవిద్యాలయబోధకు పయోగపడవచ్చు. ఆయుర్వేదకళాశాల బోధనావ్యాసకళాశాల గలవు. ఈస్థానములను బోర్డునుటయందు నేను రాజమహేంద్రవరపు కళాశాల యందు వెనుక చదువుకొనినందున ఆ నగరముపై పక్షపాతము గలిగియుండినని తలంపకుండురు గాక! అ పట్టణవనరులను నేను అతిశయముగ వర్ణింపలేదని తలంకాను.

ద్రవ్యము.

ఆంధ్రులు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమును గూర్చి యధికోత్సాహము జూపుచుండుటచే ఒకే పర్యాయము పెద్ద, మొత్తమును సమకూర్చుటయందు వెనుక బడవచ్చు శిశూ కాని యుపసంఘమువారియెడ పట్టుదలతోనుండి ఉన్నత ద్యకవకాశ మొసగునట్టివిశ్వవిద్యాలయమునే స్థాపించుటయుక్తము క్రొత్తగ స్థాపింపబడిన డక్కా, లక్నో, పాట్నా, ఆలీఘదు, కాశీవిద్యాలయములు తాము మొదట నుద్దేశించిన వన్నియు నాచరణలో పెట్టుటకు తగినంత సామ్యుతేక కొట్టుకొనుచున్నవి. కొన్ని విశ్వవిద్యాలయములందు అధికారులు డబ్బులేమిచే తిక్కు దోచకున్నారు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ విశ్వవిద్యాలయోప సంఘమువారి శిఫార్సులను ఆచరణలో పెట్టుటకు ద్రవ్యములేకుండు యేగాక దినఖర్చులనుగూడ తగినంత రాబడి లేక తూటాలపడుచున్నారు. వీరి యన్నిటిలో ద్రవ్యమును పొదుపుగా వాడెదని చెప్పుటకు పిలువెదను. కాని ద్రవ్యము ముఖ్యముగ గమనింపదగిన సమస్యయే. విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మప్పుడే ద్రవ్యమునుగూర్చి మొదట నాలోచింపవలెను. గందేహము గలిగినవో దొందరపడి యొక విశ్వ విద్యాలయమును స్థాపింపనాడదు. ఒకేరాష్ట్రమునందు రెండు విశ్వవిద్యాలయములు యుండుటవలన వ్యయము అధిక మగును. కట్టడములు రెండుజరలు. ఇద్దరు వైసు-చాన్సెలరులు, ఇద్దర రిజిస్ట్రారులు, రెండు ఫస్ట్ ఖాండాగాములు, పరీక్షకును ముఖు రెండుజరలు, బహులరెండుజరలు కావలసియుండును.

ప్రస్తుతము మదరాసు ప్రభుత్వమువారి ఆయువ్యయము లందు చాలలోటు గలిగియుండ విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమున కవసరమగుసామ్యు చేకూరుట కష్టమగు సమస్యయే. ప్రస్తుతము ఆంధ్రజిల్లాలయందలి రాజకీయ యశాంతియు పాఠశాలల బహిష్కారోద్యమమును కొంతవరకు ప్రభాసానుభూతి వడయుట కడ్డుపడవచ్చును. ఆంధ్రుల విజ్ఞానమును పెంపొందించు నుద్దేశం చెడి విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రుల కుత్సాహము అధికముగ నుండునమయమున స్థాపించుట యనుకూలముగనుండును. కాని ప్రస్తుత మట్టియుత్సాహమున్న పే గన్నింపదు. అయిదారుసంవత్సరములక్రిందట యది సాధ్య మయ్యెడిది. అయినను ఈశాజ కీయయశాంతి కొంతవరకు ప క మించిన పప్పుడు మరలనీ విషయమై తలపెట్టినను మంచిదే. ఒక్కొక్క విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణావసరమున అరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రకటన గావించిరి. ఆయోధ్యయందు మొదట ఏబిలెక్షల రూపములను వెచ్చించి విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింతుమనియు అందులకై ప్రజలు స్వగముమొత్త మైనను సమర్పింపవలె ననియు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. ఆయోధ్య జమీందారు లాలూకననే తమ బాధ్యతను నెఱవేర్చుకొనిరి. విశ్వ విద్యా యమును నిర్మితుమయ్యెను. ఆంధ్రులవిషయమైగూడ యాహ్వానమునే యవలంబించిన బాగుగ నుండును. ఆంధ్రదేశమునందు పద్దాకిమిడి, విజయనగరము, బొబ్బిలి, పితాపురము, వెంకటగిరి, మున్నగు గొప్పసంస్థానములు గలవు. కాబట్టి ద్రవ్యమువిషయమై నే నేర్పర్యము చెండుటలేదు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించిన ఒక లక్షరూప్యముల నిచ్చునట్లు ఒక జమీందారుడు దానపత్రమును వ్రాసినట్లు ఈ మధ్యనే నాకు తెలిసెను. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయము నొక్కదానిని స్థాపించుటకు తగినంతద్రవ్య మునొకం లేనంత స్థితిలో నున్నారని నే ననుకొను. ‘అభివృద్ధి’ కై రాష్ట్రీయముణము నొకదానిని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు స్థాపించినను సమంజసముగ నుండును. లక్నో విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మప్పుడు సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు గూడ యాహ్వానమునే యవలంబించిరి. కాని ఆయోధ్యయందుండిన ప్రజలు మాత్ర మీస్థానికవిశ్వవిద్యాలయమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఋణమును తీసికొనుట గదని యాక్షేపించిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణాయనమున నిట్టిఋణమునుతీసి కొనువో మదరాసు రాజధానిలోని ఆంధ్రేతరులుగూడ తీవ్రముగ నాక్షేపింపవచ్చును. కాని తమయనాపటివంటివోట తమిళవిశ్వ విద్యాలయము నొకదానిని స్థాపించు నూచనలు బయలుదేరువో, యలజడి కొంత యుంకకేమిండును.

ఉపసంహరము.

విశ్వవిద్యాలయోపసంఘమువారు త్వరలో విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకును, ఆంధ్రులను సంత్వేషింపవట్టును సూచనలను ఇయ్యవచ్చేసి మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి బంపెద గని నేనుతలంచుచున్నాను. ఆంధ్రులమధ్య నేను సుమారు నామొదటి యువపక్షిసంవత్సరములను గడిపుటచే వారి గుణాణములను నేనెప్పుడును స్తుతించుకొనుచుండును. వారిలో కొందఱుయమును ప్రేమాస్పదముగ నెంచుచుండును. ఆంధ్రులకల్పవృద్ధిని క్రేమునకును. మార్గముగ నుండి యాహ్వానములను భయముగ పరిస్కార మగుటకు నేనొకవేళ నిరూపమున పాల్గొనియుండు నేని, కృతార్థుడగుదును.

గంజాం మండలము.

చంద్ర శివయ్యగారిని వదలివేయుట.

అరెస్టులు శిక్షలు.

మాచిరాజు అప్పారావు (చందోలు) తాదేపల్లి సుందర రామయ్య (రాంభట్లపాలెం - రేపల్లె తాలూకా) గార్లను అరెస్టుచేసి చెరి యొకసంవత్సరము కఠినశిక్ష వేసిరి చంద్రాబి జగపతిరావు, ప్రభుల చంద్రశేఖరం (మున్నంగి-పిడపల్లె-తెనాలి తాలూకా) గార్లకు చెరి మూడు నెలలు విడిచివేసిరి.

అంచ శివయ్యగారిని వదలివేయుట.

గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు అంచ శివయ్యగారిని 5 రోజు యని వదిలివేసిరి.

వలంటీరులు పూచీత్తు నిచ్చుట.

ఈమని వలంటీరులు పెద్దిరాజు వాసుమంతరావు, యీ మని విజయరామయ్యగార్లు పూచీత్తుల నియ్యగా వారిని వదలి వేసిరి.

ఉత్సాహము తగ్గుట

బాద్మిన్ తిర్యగములవలన ప్రజలలో ఉత్సాహము తగ్గుట.

గోదావరి మండలము

రథోత్సవము లాగిపోవుట

నూయిండియా విలేజరి అసత్యవార్తలు

మత స్వాతంత్ర్యమున కభ్యంతరము కలిగించుట-అసహాయ వాదులు గోదావరి మండలమున దౌర్జన్య మొనరించుట అనుభవక క్రిందట్రూతు ఆనుచేత్రాలు తో 17-వ తేదీ గల నూయిండియా పత్రికలో ప్రకటించబడిన వార్తలని విషయము సత్యముగాదు.

మండపేటలో రథోత్సవము

మండపేట రథముపైని మహాత్మునిపటము నుంచినవారసహాయవాద వలంటీరులు గారు. పోలీసువారి ప్రోత్సాహమున మండపేట వాస్తవ్యులొకడు పటమును చింపి వేసిన మాట నిజము. అందువలన ప్రజలు రథమును లాగమనిరి. చుర్రయే దౌర్జన్యమును జరుగ లేదు. నడిపిధిలోనుండి రథమును తీసివేయు డని భయకర్తలకు లోకలుపుడు వోవర్యుర తెలియబరచెను. రథము (23 వ తేదీ) నేటికిని నడిపిధిలోనేయున్నది. ఆ పోలులను బహిష్కరించలేదు. నష్టపరిహార మిచ్చువలెనను మాచన లెక్కయను చేయలేదు.

ద్రాక్షా రామ

ద్రాక్షారామ విషయమునుగూర్చి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువలన రామచంద్రపురము వజీర్ల ముగ్గు రొక విచారణ సంఘముగా నియమింపబడిరి. వారి విచారణ యింకను పూర్తి కాలేదు. దెబ్బలు తిగవారు ఆ సంఘమువారి ఎదుట సాక్ష్య మిచ్చిరి. నూయిండియా లేఖరి వ్రాసినయంకము లసత్యము. ఆపాయము కలుగ నున్న దని ఆతడు వ్రాసెను. అది యుపద్రవ ప్రియుడగు నతని భావోన్మాదమే అనవలయుభాంతులగు యాద్యోగుల అభిప్రాయములే ఆతడు తెలిపియుండును గాన కోటిఫలిలో తివరాగ్రతి సంఘసేవ చేయగారు వలంటీరు శీతేభ చూచి వెనుక దగ్గక తమవిధిని వెరవేర్చుడగెనని రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి (23-వ తేదీ) నేకు తంజినం వెను.

జాంబాయి శాసనసభ

జాంబాయి శాసనసభసభ్యులు 22 వ తేదీ తిరుగు సమావేశమైరి. బడ్జెటుపయి 5 గంటలకాలము చర్చయ్యెను. ప్రభుత్వ సభ్యులకప్పు మిగిలినవారందరూ ఖర్చులను తగ్గించుట అవసరమని బడ్జెటును తీవ్రముగ విమర్శించిరి. విద్యాభివృద్ధికి తగువిధాలులు గానించిన పనులను అధికముచేయవచ్చునని ఒక సభ్యుడుమాత్ర ముచెప్పెను.

ఖర్చులను తగ్గించుట తప్పని సరిఅనియు, ఉన్నతోక్కోగులసంఖ్యను తగ్గించవలయుననియు, కాపున సభ్యులు యీ బడ్జెటును నిరాకరించ వలయునని కేలుగారు చెప్పిరి.

వేరు బడ్జెటును తయారు చేయుట యుక్తమని పనులు జానిగారు చెప్పిరి.

విద్యాభివృద్ధి కొరకు ప్రభుత్వమువారు తగు విధాలులూసరిన ఎక్కువ పన్నుల కట్టుటకు ప్రజలు సమ్మతించెదరని బాధపుగారు చెప్పిరి.

ఇట్లుగారు బడ్జెటును తీవ్రముగ ఖండించుచు, మంత్రులుగూడ నిరంకుశాధికారు లగుచున్నారనియు, వేసవికాలమున మహాభిక్షమునకు పోవుట కేరలము అనవసరమనియు, ఖర్చులు తగ్గించుట అత్యవసరమని చెప్పిరి.

బదేశి వార్తలు

భారతదేశస్థి.

మరణిరంగులు అశాంతి నణచజాలవు.

గ్రాంటుగారి హెచ్చరిక.

ఫిబ్రవరి 20. - ఇదివరకు పశ్చిమోత్తర పరగణాల పశ్చిమ కమిషనరుగ నున్న సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ హామిల్టను గ్రాంటు కె. సి. వి. ఇ గారు లండను త్రెయ్యి పత్రికయందు ఈక్రింది విధముగ వ్రాసిరి:- భారతీయుల యెడల మనకు స్నేహభావము లేక పోవుట చాల విషాదకర విషయము. భారతదేశము యువరాజునెడల వహించిన తృణీకార భావమున, భారతదేశమునందలి యశాంతిని గాంచి ఆంగ్లేయులు కుపితులగుట సహజమే. కాని స్నేహభావ మానశ్యకము. అది లేయెడల భారతదేశమున కాంతిభద్రతల నెలకొల్పుచున్నందుచున్నాతికవాదులయొక్కయు మరియితరులయొక్కయు కృషి విఫలమగును. మరణిరంగులు అశాంతికి తగినందు అని భావించుట పొరబాటు. ఇది ప్రవృత్తులనూత్రము గాని వేరుకాదు. లాఆర్డరులు నిర్దాక్షిణ్యముగ నమలులో పెట్టబడవలెను. కాని అందులకుగాను కఠినచర్యల దీసికొనుట శోచనీయమైనది. భారతమునకు జను యావనలు భారతీయులకు చాల నిండ్లముగ పరిగణింపవలె నను భావములతో వెడలుదురు. సామాన్యముగ నీభావములే వారిశ్రీలుగూడ పొల్గానెదరు. దెదరించుట అనమానించుట మున్నగుకార్యములకు ప్రజలు సమ్మతించరాదు. అందువలన భారతదేశమున మనస్థానమునకు హాని కలుగును. మైత్రి చెడిపోవును.

లెనిను-గాంధీ

సహాయమొనర్చుటకు వాగ్దానము

ఫిబ్రవరి 17:- రష్యాపోషియులు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడగు లెనిను, జివోవిన్చుగార్లు గాంధీగారికి వ్రాసినబాబులను గురించి డెయిరీ లెలిగ్రాఫుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:- లెనిను గారు గాంధీగారికి నాతియధ్యమమునకు ఆర్థికముగను నైతికముగను సహాయమొచ్చెదమని వ్రాసిరి. గాంధీగారిచే సంపాదించు యావనలను మాస్కో-టెరియంటులు ప్రోపగాండా విశ్వవిద్యాలయమునందు గౌరవముతో నాదరించెద మని గూడ లెనినుగారు వాగ్దాన మొనర్చిరి.

పరిపాలనావిధానములు.

ఆంగ్ల వాయకుల సూచనలు

ఫిబ్రవరి 21:- భారతదేశ పరిపాలన విధానమునందు మార్పులొనర్పవలెనని ట్రెయ్యిపత్రిక యందు చాలమంది చర్చించుచున్నారు. భారతదేశమున స్వదేశసంస్థానముల నెక్కువ తేమవలెనని సర్ ఫ్రెడెరిక్ లుగార్డుగారు సూచించుచున్నారు. ఇందువలన భారతదేశ మంతయు సంస్థానముల మయమైపోజాలదని వీరు చెల్లుచున్నారు. చట్టములను నిర్ణయముగ నమలుపెట్టవలసిన ప్రదేశములో మాత్రమే ఇట్లు చేయవలెను. 1919 సంవత్సర జనలను పరిశీలించుటకు

ప్రతిభాఖయందు ఖర్చులు తగ్గించుటకు తగు ప్రయత్నములు గానించవలయునని ప్రభుత్వసభ్యులు మంత్రులుచెప్పిరి. పోలీసు కాఖయందు ఖర్చులు తగ్గించుటకు ఎంతమాత్రము కీలులేదని పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జెనరలుగారు చెప్పిరి. ఖర్చులను ఎంతవరకు తగ్గించుటకు పీలుడెనో అంతవరకు ఖర్చులు తగ్గింపబడవలయును, యీ బడ్జెటును సభ్యులు ఆమోదించ వలయునని సర్ చిమకలూలు నెటిల్వాడుగారు చెప్పిరి.

అసహాయోద్యమమువల్ల పోలీసుకాఖ ఖర్చు అధికమగుచున్నదని హేమన్త్ గారు చెప్పిరి.

ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి యీబడ్జెటును సభ్యులందరూ ఆమోదించుట యుక్తమని ఆర్థికసభ్యుడగులారెస్సుగారు చెప్పిరి. సభ తిరుగ 23 వ తేదీ. సమావేశమగును.

పంజాబు శాసనసభ.

23 వ తేదీన సర్ జాక్ మేనార్డుగారు పంజాబు శాసనసభలో ఆదాయవ్యయపట్టిక ప్రవేశపెట్టిరి. ఈసంవత్సరము 99 లక్షలరూప్యములు లోటు కలిగినదనియు రాబోవుసంవత్సరము 156 లక్షలలోటు కలుగునని ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పెను. సభ తిరుగ 27 వ తేదీ సమావేశమగును.

మనము తప్పక వ్యవధి నీయవలెను. ప్రజాపాలనావిధ్యసూత్రములు ప్రాచ్యదేశములందు నెంబొందుటకు చాలకాలము పట్టును. ఈసూత్రములను స్వదేశసంస్థానాధిపతుల పాలనకింద యభివృద్ధి నొందనిండు. ఇది యున, నిష్పాయముగా చట్టముల నమలులో పెట్టుటయను సంపాదకలసి యున్నయెడల నది ప్రాచ్యరాజుల హృదయములందు అచ్చు ముగి పడినీయును.

సర్ హ్యూబార్న్సుగా రిట్లు చెల్లుచున్నారు:- కుర్కీతో సంధి గావించుకొను టవసరమనియున్నను నేను వార్తకప్పు ప్రభువుతో నేకీభవించెదను. గాంధీగారిని వీరునిగ నొంద్యుటకు ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారు. తాను మహాత్ముడనని యీయన అనుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు యన నరెస్టుచేయుటకు జంతుమందుల గాంచి ప్రజలు దానిని నమ్ముచున్నారు. శ్రీనివాసరాత్రిగారు భారతదేశమునకు త్వరలో అధినేతమును గౌరవ శోచనీయమని బార్న్సుగారు నుడివిరి.

ఇండియను సివిలుసర్వీసు

ఇండియను సివిలుసర్వీసువారు ప్రజారంజకతను కోల్పోవుటకు మూడు కారణములు గలవని స్టాన్లేసుగారు చెల్లుచున్నారు. అధికారగౌరవము తగ్గుట, అల్లుతగ్గినను దానికి తగిన ప్రతిఫలము లేకపోవుట, ఉద్యోగ మొంతవరకు నిలుచునో నిశ్చయము లేకపోవుటలు ఇందులకు కారణము లని వీరి యభిప్రాయము.

వ్యవసాయము

ఎరువులు-ఎముకలు.

1802 సంవత్సరములో ఇంగ్లాండు దేశమందు, టర్నిపు గడ్డల వైరుకును, గడ్డి వైరుకును ఎముకలపొడిని ఎరువుగా వేసిరి. ఫలితము అధికముగా లభించినందున, కృషికు లవేరులు తగు భూములకు ఎముకల పొడిని వేయు నిశ్చయించిరి. వెంటనే ఒక కాభానాను స్థాపించి, హిందూదేశమునండి ఎముకలను కొని తెచ్చుకొనటకు ఆరంభించిరి. కాని ఎముకలు ఎందువలన లాభకరమైనవి. ఏ వృక్షాహార పదార్థ మున్నందున ఫలితవృద్ధికు మగు చుండినది కృషికులకు తెలియదు. కొన్ని సం-త్సరముల తరువాత బ్రిటిష్ ఆను వ్యవసాయశాస్త్రజ్ఞుడు గోధుమలు, టర్నిపుగడ్డలు మొదలయిన వాటిని పరిశీలించి చూడగా, ఎముకల యందుండి ఖటికస్ఫురికము, ఆ వైర్లయందు నుండెను. అందువలన ఫలితమునకు కారణమని గ్రహించిరి.

ఎముకల సంఘటనము.

ఎముకలలో గెలటిన్ అను నేర్పడియపదార్థమును, ఖటికస్ఫురికము అను చెండు ముఖ్యపదార్థము లున్నవి. ఎముకలను కార్బినయెడల నేర్పడియపదార్థము నశించి, ఖటికస్ఫురికము అను పదార్థము బూడిదగా మిగిలియుండును. అందువలన కేలలకు ఎముకల పొడి వేసినను లేక ఎముకలబూడిద వేసినను ఫలితమందు వ్యత్యాస ముండదు.

సాధారణమైన ఎముకల ఎరువులు.

పచ్చిఎముకలు:- ఎముకలను వెద్దవెద్ద ముక్కలుగా చేసి అమ్ముచున్నారు. లోకజ్ఞానములేని కొందరు రైతులకు ఎముకలపొడిని, బూడిదను మొదలయినవాటిని చూచి సంశయించుట సహజము. అందువలన ఎముకలముక్కలను మాత్రమే వాడెదరు. కాని అట్టి ఎముకలు శ్రీభూముగా చీకిపోవు అందువలన ఫలితము శ్రీభూములలో కనుపడదు. ఎముకలయందు నుండెడి ఖటికస్ఫురికము నీటిలో కరుదు. కచ్చివాన్న ముండెడి నీటిలో శ్రీభూముగా కరిగిపోవును. ఎ-తన్నముగా పొడిచేసిన యెడల అంతత్వరగా చీకిపోయి వెరుకు లభించును. పచ్చియెముకలలో 22-23 0/0 ఖటిక స్ఫురికమును, 4-4 1/2 0/0 నత్రజనియుండును. అందువలన నత్రజని సంబంధమైన ఎముకలను ఉత్పాదమును.

ఎముకలను ఆవిరితో ఉడుకించి అమ్ముటయు కలదు. దీనియందు స్ఫురికము 30 0/0 నత్రజను 1 1/2 0/0 నుండును.

ఎముకలబూడిద 36 0/0 స్ఫురికముండును. వై ఎరువులలో ముఖ్యభేదములు తెలిసికొని యుండుట మంచిది.

పచ్చి యెరువులు ఆలస్యముగా చీకును. ఇరువది సంవత్సరముల తరువాత సహితము పూర్తిగా చీకిపోవు. అందువలన వైర్లకు ఆత మంచని కావు. తండ్రికాలములో కేలలకు వేసినయెడల, ఫలితము కొమాళ్లకు లభింపవచ్చును. ఎముకలపొడితో ఇసుక మొదలయిన ఉపయోగములేనివి కలిపిచేయబడు చుండును.

ఆవిరి పెట్టబడిన యెముకలపొడి శ్రేష్ఠమైనయెరువు. దీనిని కొనువారు అరుదు కాక చౌకగాలభించును. ఎముకల ఎరువులో ఇంతకంటె మంచిదిలేదు కొందరు శాస్త్రజ్ఞుల నమ్మకము సన్ననిపొడిగా చేయబడియుండుటవలన వైరుకు వెంటనే లభించును. ఇసుకపారుగా నుండెడి పుల్లినీలలకు చాల మంచిఎరువు (సశేషము).

సీ, ఆదు-సంఘములకు రి

ఒను వించిపోగూడదు.

(రచయిత: సంఘము)

ప్రకటనము

రేపటిదినము మహాశివరాత్రి పండుగ యగుటచే, ఆంధ్రపత్రిక వెలువడదు. —సంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 23-వ తేది

గురువారము

రేపటి సమావేశము

దీనిలో రేపటిదినము ఆఖరిభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ గూడి, బడ్జెట్లో గావించిన పరిష్కారములను గూర్చి విచారించును. రేపటిసమావేశము ఆత్మంతప్రాముఖ్యమయినది. భావిపరిణామములయందు నీ తీర్మానముపై నాధారపడియుండును. బడ్జెట్ తీర్మానముల గూర్చియు, గాంధీమహాత్ముని ఆదేశముగూర్చియు, దేశమునందు కొందర కాశాభంగము కలిగిన మాట సత్యము. ఇండియావంటి విశాలదేశమున నేదియో నెకమూల వ్యవస్థము జరిగిన, పంపిణీ మయిన ప్రదేశములందు శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపగూడదను ఆసభ్యమనియు, స్వరాజ్య సాధనమునకన్నను స్వరాజ్యసంపాదనము ముఖ్యమనియు, స్వామి సత్యదేవ మొదలగువారు భావించుచున్నారు. దేశమంతయు బడ్జెట్లో శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభ మగునని ఆత్మంతాతురమున, వేచియున్న సమయమున, దానిని విరమించుటచే పలువుర కాశాభంగము కలుగుట మితగాదు. పార్లమెంటుసభలలో బ్రటిషుమంత్రు లిటీవల గావించిన ప్రసంగము బట్టి, హిందూదేశ మనోరథసిద్ధి సమాధానపూర్వకముగ చేయూట కవకాశము లేదని స్పష్టమయ్యెను. ఇందుచే, బడ్జెట్ తీర్మానము ఎక్కడును నిరుత్సాహకారణమై యుండవచ్చును. కాని, గాంధీ యుక్తమహృదయమును గ్రహించినవారలకు బడ్జెట్ తీర్మానము బలహీనతకు చిహ్నముగ గనపించుటకు చూరు గ, నిజబలమును వ్యక్తపరచినటుల జూపెను. గాంధీ మహాత్మునకు స్వరాజ్యసిద్ధి ముఖ్యమయినను, స్వరాజ్యసాధన మంతకన్నను ముఖ్యము. అధర్మ మార్గములవలన, స్వరాజ్య మెక్కుడుత్వరతో చేకూరినను, మహాత్ముడు వాని నవలంబింపడు. ధర్మ మార్గావలంబనము మూలమున, కొంత కాలవిలంబము గలిగినను మహాత్ముడు సరకుజేయడు. బొంబాయి క్రాంతికలు పత్రికా ప్రతినిధితో మహాత్ముడు జెప్పినటుల, ఆతనికి మతమునకును, రాజకీయవిషయములకును భేదము లేదు.

రెంటికిని ఆవినాభావ మగు సంబంధము గలను. సీతీ మతములపై, అన్ని సంచలనములును ఆధారపడియుండవలెను. అందుచే, ఆహింసకృత్తి భంగము వాటిల్లదని నిశ్చయ మగువరకు శాసనోల్లంఘనమును మహాత్ముడు ప్రారంభింపకుండుట, మిగుల సుభావ్యము. అయినను, స్వరాజ్యసంచలనమును పూర్తిగ చూచుకొనవలయుననిగాని, సహాయనిరాకరణమును విరమింపవలెనని గాని మహాత్ముడు బోధించియుండలేదు. వెనుకటి కన్నను ఎక్కువ వని గలిగించెడి స్వూతననిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింపవలయునని మహాత్ముడు నిరూపించియున్నాడు. ఈ కార్యక్రమము చొరవ్యమనకు గను. గ్రామమునకు నున్న ధర్మములను

నెరవేర్చుటకు చక్కని యవకాశము నొసగును. ఈ కార్యక్రమమును కొనసాగించిన, జాతీయ విద్య సుప్రతిష్ఠిత మగును. పంచాయతులు సుస్థాపితమై న్యాయస్థానబహిష్కారము నెరవేరును. గ్రామవ్యవహారములు, పంచాయతుల మూలమున యథావిధిగ కొనసాగుచుండును. స్వపరిపాలనమునందు ప్రజలకు సుశీక్షణము గలుగును. అస్పృశ్యత హఠపుమాయము. స్వదేశవత్త్ర నిర్మాణము పూర్తియగును. ఈరీతిగ స్వరాజ్యసాధనము ప్రజాసంచలనముద్వారా సిద్ధించును. ప్రజలు కార్యరూపమున జూపవలసిన త్యాగము విస్తరించును. తీవ్రశాసనోల్లంఘనముతో నవనరము లేకుండనే, ఇట్టి నిర్మాణకార్యక్రమము దేశమనోరథసిద్ధిని కావించునని, మహాత్ముని విశ్వాసము. నిరాకరణోద్యమమునకు అహింస మూలబీజము. అహింసకు భంగముకలిగించెడి కార్యక్రమముకన్న, అహింసను పెంపొందింపజేసి సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని చేయగల్గెడి కార్యక్రమము నవలంబించుట యుక్తమనియు, సంభావ్యమనియు, సులభముగ కనుగొనవచ్చును.

తీవ్రశాసనోల్లంఘనభాగము దప్ప, వెనుకటి కార్యక్రమమునకును ఇప్పటి కార్యక్రమమునకును భేదమంతగ లేదు. రెండును స్వయంసహాయముపై ననే ఆధారపడియున్నవి. అంతియగాని పరుల కృపాకటాక్షవీక్షణమును వీనిలో నేదియు ఆధారము జేసికొనుటలేదు. రెండవకార్యక్రమమును, అవలంబించుటకు, దురభిమానగ్రస్తులుగాని ఏపక్షమువానికిని ఆక్షేపణయుండజాలదు. దీనిమూలమున భారతజాతీయందు ఐకమత్యమును బలపరుచుట కనుకూలావకాశ మేర్పడుచున్నది. మహాత్ముడి సుదర్శనములనున్నటిని, కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారి ఎదుట లేటపరుచుననియు, దేశక్షేమమునకును, సత్వరాభివృద్ధిని, ధర్మరక్షణమునకును అనుకూలించు ఫలప్రదమగు నిర్ణయమును స్థాయిసంఘమువారు గావించెదరనియు నిశ్చయించెదము. ప్రస్తుత హిందూదేశ సమస్యనుగూర్చి లండను టైముస్పత్రికలో చిత్రవిచిత్రమగు లేఖలుపరుచింపబడుచున్నవి. సర్. ఫ్రెడ్రిక్స్-లుగార్డు ఆనువారు, హిందూదేశమును చాలవరకు స్వదేశసంస్థానములలో గలిపి వేయవలయుననియు బ్రటిషువారు వైతనిభిజేయుచుండ వలెననియు టైముస్పత్రికకు వ్రాసినటుల వెనుక తెలిపియుంటిమి. వానిపుడు మరల నెకలేఖను వ్రాసినటుల తంతివార్తలుజెలుపుచున్నవి. భారతీయులకు గుణపాఠము నేర్పుట వీరియుద్దేశము. స్వదేశసంస్థానములలో 'లా'ను బాగుగ విధించెదరట. ప్రాచ్యదేశీయుల కదిగాని తలకెక్కదట. సర్. హ్యూజ్ బాల్ నెనుగారు, గాంధీని అరెస్టుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు భయపడిరని నిందించుచున్నారు. ఇంతవర కవలంబించిన నిర్బంధములు వీరికి సరిపోవలేదుగాబోలు. గాంధీని నిర్బంధించినగాని, వీరిబోటివలేఖకులకు నిర్దురపట్టు నటుల గనపింపదు. నిర్బంధవిధానమున కిప్పుడుగాని చరమదశప్రాప్తిపడు.

సర్. హ్యూజ్ బాల్ నెనుగారు చెలిపిన మరియొకసంగతిని భారతీయులు కనిపెట్టవలయును. అధినివేశ రాజ్యసాధనము హిందూదేశమున కెన్నటికయినను సిద్ధించునని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నమ్మకమును వెలిబుచ్చిరి. అదిసముతము బార్నేసుగారికి 'అడవి పెన్నెల' చందముగ గగనుపించుచున్నది. అధినివేశ రాజ్యసాధనమయినను హిందూదేశమునకు మున్నూను సిద్ధించునను నాశను పెట్టుకొనవలదని, బార్నేసుగారు హిందూదేశము గావించుచున్నారు. మాంట్యుఫర్డుసంస్కరణములు, హైందవ పరిపాలనారూపమును నిరూపించలేదు గావున, ఆయవకాశము దీసికొని నిరంకుశవిధానమే ఎన్నడును కొనసాగుచుండవలెనని

ప్రతిపాదించెడివారుండకబోరు. సర్ స్టాల్ లీ రైసు అనువారు, సివిలుసర్వీసుప్రతిష్ఠ దగ్గునని దుఃఖించుచున్నారు. సరిహద్దు రాష్ట్రములకు చీఫ్ కమిషనరుగనున్న సర్ హామిల్టను గ్రాంటుగారుమాత్రము భారతదేశమునెడ సుహృద్భావము జూపవలెననియు, అదిలేనియడల లా ఆర్డరులను సందక్షించుట దుర్లభమనియు, మరఫిరంగులవలన అశాంతిని బోగొట్టనెంచుట ప్రవ్యయ చొరవ్యసిద్ధాంతము బోలియుండుననియు, ఇట్టి పద్ధతులవలన ప్రయోజన ముండదనియు హెచ్చరించుచు, టైముస్పత్రిక కొకలేఖనువ్రాసిరి. కాని, ఇట్టివారి హితమును పాటించెడివారు ప్రస్తుతస్థితిలో నరుదుగనుండురు. లేబరుపక్షమువారు, భారతదేశమునకు ముక్తినిచ్చెదరనుట వ్యర్థపుతలంపని, పార్లమెంటుసభయందు ఇటీవల వెల్లడియైనది. పార్లమెంటుసభలో లేబరుపక్షమువానికిగల పలుకుబడి అత్యల్పముననున్నది. ఇటీవల రెండు డివిజనులలో జరిగిన ఎన్నికలయందు, లేబరుపక్షపు అభ్యర్థులు విజయముబడసిరి. లేబరుపక్షమువానికిది ప్రోత్సాహకరమయినను, ఇంతమాత్రముచే విశేషలాభములుగ నేరదు. కలనల్ వెజ్టివుడ్డుగారు డాక్టరు కిస్టూగారికి వ్రాసిన లేఖనువేరొకచో బ్రచురించితిమి.

ఆలేఖయందు, తమ జీవితకాలములో లేబరుపక్షము ప్రభుత్వాధికారమును వహించునను ఆశ తమకు లేదనియు, ఈసంవత్సరమునందు ఎన్నికలు జరుగుచోలాయడు జార్జిగారు ఎప్పటివలెనే మిగుల బలవంతులుగ నుండురనియు, కలనల్ వెజ్టివుడ్డుగారు సూచించిరి వీరు మరియొక రహస్యమును తెలిపిరి. ఐర్లండు సమస్యా పరిష్కారమునలన, మిగిలిన వ్యవహారములను నిర్ణయించుట సులభమగు చున్నదనియు, ఐర్లండునకు స్వాతంత్ర్య సంస్థానమును ప్రసాదించిన కన్య డ్యేటీపు పక్షము వారే హిందూదేశమున కట్టిస్తానమును ప్రసాదించవచ్చుననియు, స్వతంత్రజాతులతో నిండిన సామ్రాజ్యపు విలువను వారు గ్రహించుచున్నారనియు, ఐర్లండులో సీప్రయత్నమునందు విజయముగాంచి ఆభినందనముల బడసిన పిమ్మట వీరు హిందూదేశములో గూడి నిట్టి ప్రయత్నము గావించవచ్చుననియు, వెజ్టివుడ్డుగా మాహించుచున్నారు. ఇందును బట్టి ఆంగ్ల దేశపాలకు శేషక్షమువారయినను, భారతీయులు తమ దృఢసంకల్పమును విడనాడకుండులేని విజయము గాంచక తప్పరని నిశ్చయమగుచున్నది. ఆభివృద్ధికి ప్రాతికూల్యము వహించిన కొయలిషను పక్షమే ఐర్లండు సమస్యను పరిష్కరించినది. ఈజుపుదేశ సమస్యను పరిష్కరింపనున్నది. హిందూదేశ సమస్యను గూడ పరిష్కరింపకతప్పదు. దేశకాల పరిస్థితులను లొంగినివారుండరు. ప్రస్తుతసమయమున భయపెట్టినను, తిప్పని సరియనితోచినపుడు కొయలిషను పక్షమువారు తమయభిప్రాయమును మార్చుకొనిహిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడక మానరు. భారతీయులకు ఇప్పుడు బలపడవలసినది, ఆత్మవిశ్వాసమే గాని వేరొండుగాదు. స్టేట్సుమెను పత్రికకు చేరిన తంతివార్త ప్రకారము డెయిలీ టెలి గ్రాఫ్ పత్రిక ఒక విచిత్రమగు వార్తను ప్రచురించుచున్నది. సుప్రసిద్ధ బాల్మి విక్కునాయకులగు లెనిన్ గారు గాంధీగారికి వ్రాసిన లేఖలో సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు ఆర్థికముగ ను నైతికముగ ను చేయూత నొసగెదమనియు, భారతీయ యువకుల నెవరియు ననుమానాస్కానగరమునకు బంపిన విద్యార్థిక్షణ నెసగెదమనియు, వాగ్దానముజేసెదరట. ఆంగ్ల దేశ పత్రికలు, కలవరపెట్టెడివార్తలనుకొన్నింటిని సత్యాసత్యములను కనుగొనక ప్రచురించుట యనుభవసిద్ధము. అట్టివార్తలలో నిదియొకటిగ నుండవచ్చును.

కాకున్నను, గాంధీమహాత్ముడు తెనిగిగారి నుండి ధనసహాయమును గాని ఇతర సహాయమును గాని గ్రహింపబూనడు. ఏలనన, బాల్మీవిసము నకును, మహాత్ముని యుద్వ్యమునకును సంబంధములేదు. బాల్మీవిసము, తన యాశయములు నెరవేరుటకు ఉపయోగించెడి సాధనముల విషయమే శ్రద్ధవహింపడు. మహాత్ముని యుద్వ్యము మటులగాక, కేవల ధర్మసాధనలను మాత్రమే ఆధారముగ గైకొనుచున్నది. మహాత్ముని యుద్వ్యమును, ఎవరియెడను ద్వేషము వహించుటలేదు. బాల్మీవిసము ద్వేష, దార్జన్యములతో గూడుకొని యున్నది. హిందూదేశము, తన మోక్షము కొరకు పరులపై నాధారపడియుండవలసిన నగత్యములేదు. తన మోక్షమును తానే సాధించుకొనగలదు. ఈ సంగతిని, భారతీయులును వారి విమర్శకులును గ్రహించుట ముఖ్యావశ్యకము.

బహిష్కార నిరోధపుచట్టము

బర్మాదేశపత్రికలు క్రొత్తబహిష్కార నిరోధపు చట్టమును విమర్శించుచున్నవి. బర్మాగవర్షరగు సర్. రెజనాల్లు క్రాడకుగారు, సర్. మైకేల ఓడ్యయరుగారివలెనే, నిర్బంధములను తయారుజేయుటలో గొప్పమేధావి. హిందూదేశమునందేరాష్ట్రమునందును బహిష్కారనిరోధపు చట్టమును, ఆధికారులు ప్రవేశపెట్టియుండలేదు. బర్మాగవర్షరగు మాత్రము క్రొత్తమార్గము ద్రొక్కిరి. క్రొత్తచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటలో వీరి యుద్దేశమేమి? బర్మా రాజకీయ జీవితమునందు, వాక్స్వతంత్ర్యమును, పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుట, వీరి యుద్దేశములు. బర్మాలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టబోవుచున్న సనమయమున, ఇట్టి చట్టము ముందుగ నెలకొనుట యవసరమని, వీరితలంపు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నారంభించుటకు, ముందుగ నిర్బంధశాసన ప్రవేశము అవసరము గాబోలు! ఏమి చక్కనియాహ! బహిష్కారమునకు ప్రజలు గడంగకుండ, వీరు నిరోధింపదలచిరి. బహిష్కారము, చట్టమునందులు నిర్వచింపబడెను.

“తనభూమిని ఇతరులకు బాడుగ కిచ్చుటకు గాని, వాడుకకిచ్చుటకుగాని, దాని నాక్రమింప నిచ్చుటకుగాని, ఎవరు నిరాకరింతురో; కూలీ జేయుటకుగాని, పరులతో వర్తకము జేయుటకుగాని, వారికి మాయాలుగ జేసెడి సేవను జేయుటకు గాని వారినుండి సేవను గ్రహించుటకుగాని ఎవడు నిరాకరించునో, అట్టివాడు బహిష్కరించినటుల ఎంచవలయును. మామూలు ఆచారముల బట్టి గమనింపవలసిన సాంఘిక, వృత్తి, వ్యవహారపు పనుల నెవరు మానివేయుదురో వారి తరగతిలో జేరుదురు. ఏవిధమున నయినను ఇతరులు న్యాయమగు తమహక్కులను చలాయించుకుండను, వృత్తులను చేసుకొనకుండను ఎవరు ఆటకపరుతురో, వారి నిందుజేర్పవలయును.” ఇట్టి నిర్వచనముక్రిందకు రాని బహిష్కార మేముండును? సంఘ బహిష్కారము, కులబహిష్కారము, మొదలగునవన్నియు నేరములగును. బహిష్కరించినవారికి ఆయుధముల శిక్ష విధింపబడును. అందుకు పురికొల్పినవారికి 2 సంవత్సరముల శిక్షవిధింపబడును. శిక్షల ఏర్పాటు సయితము ఎంత న్యాయముగ నున్నది! నిర్బంధవిధాన కర్తలలో ప్రథమస్థానమును సర్. రెజనాల్లు క్రాడకుగారి కేయవచ్చుననుటకు సందియములేదు.

మంత్రుల రాజీనామా:

న్యాయండియూ పత్రికసలహా

విలేజిసర్వీసు సెన్సులనువిధించుటకు, మంత్రులును, కార్యనిర్వాహకసభ్యులును సమ్మతించినటుల, సర్ లయొనిల్ డేవిస్నుగారు మద్రాసు శాసనసభలో తెలిపియుండిరి. కాని, మంత్రుల పక్షపు శాసనసభ్యులుమాత్రము, ప్రభుత్వపు చట్టములను నిరాకరించిరి. ఇట్టిస్థితిలో సక్రమముగ మంత్రులేమి జేయవలయునని, మొన్నటి న్యాయండియూ పత్రిక చర్చించినది. మంత్రులంగీకరించిన చట్టములను, వారి పక్షము వారు తిరస్కరించినపుడు, ధైర్యముగ రాజీనామా నిచ్చుటయే కర్తవ్యమని, ఈపత్రిక దెలుపుచున్నది. ధైర్యసాహసయుక్తమగు నిట్టి కార్యములద్వారా, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముద్భవించుననియు, మంత్రులపలుకుబడి నామ మాత్రముగ నున్నపుడు బాధ్యతగల స్థానములను వారు ఆక్రమించుటభావ్యముగాదనియు, న్యాయండియూపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. న్యాయండియూ పత్రికాభిప్రాయ మెటులున్నను, మంత్రులు రాజీనామా నియ్యరనుట స్పష్టము. ఇట్టి హితమును వెనుక నొకసందర్భమున న్యాయండియూపత్రిక యొసగియుండగ, పరిశ్రమల మంత్రుగారు దానిని నిరాకరించియుండిరి.

మద్రాసు రాయబారము

ఇందును గూర్చి నేడొక ప్రభుత్వప్రకటనము చేరినది. కొద్ది ఫీజులను, స్టాంపు డ్యూటీని, హెచ్చుజేయుటచేత 70 లక్షల రూపాయల ఆదాయము రాగలదనియు, రిజిస్ట్రేషను ఫీజులను హెచ్చుజేయుటచేత 8 లక్షలు రాగలవనియు, ప్రభుత్వము వారు హించిరి. దిగుబాటును పూర్ణుటకు వారికింకను 60 లక్షల రూపాయలుగావలయును. సెన్సులచట్టములకు శాసనసభ వారంగీకరింపకుండుటచే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారియవలసిన అధికధనమును తగ్గించవలెనని గోరుటకు, గవర్నరుగారు ఆర్ధు సభ్యులుగల రాయబారము నేర్పరిచిరి. రా. బ. కే. వెంకటరెడ్డినాయుడు, రా. బ. పాల్తో, బి. తనికాచెలం చెట్టి, డి. బి. కృష్ణకాయుడు, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యగారు, మాయరు గాన్లు ఇందుసభ్యులు. వీరు నిన్నటిదినము డిల్లీకి పయనమయిరి. గవర్నరుగారుముందే డిల్లీకి వెడలియుండె. రాజప్రతినిధిగా రీరాయ బారపు విజ్ఞానమును విచుటకు సమ్మతించిరట. పర్యవసాన మేనుగనుచో చూడవలయును.

మాంటాగూగారి ప్రకటన

మాంటాగూగారి పద్ధతి యందు తమకు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదని సామాన్య శాసనసభ్యులు ఇటీవల తెలిపియుండిరి. ఇందుకు తగినటులుగ, మాంటాగూగారు కామన్సుభలో హైదరాబాదు వాశయములకు విరుద్ధముగ మాటలాడియుండిరి. శాసనసభ్యులు విమృశనయినను తాముకావించిన పొరబాటును గ్రహించినటులచేచును. వీరుకంపిన వర్తమానమునకు, మాంటాగూగారు కృతజ్ఞతా పూర్వకవందనములను తెలిపినటుల సర్ విలియం విశేటుగారు సామాన్యశాసనసభలో చదునగ సభ్యులు తమహర్షమును సూచించిరట! ప్రజాభిప్రాయ మెటులున్నను, శాసనసభ్యులకు వారియానందమే యానందము.

రిజిస్ట్రేషనుఫీజులు

రిజిస్ట్రేషనుఫీజులనుగూడ హెచ్చుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించిరి. కొద్దిఫీజులు, స్టాంపు ఫీజులు, రిజిస్ట్రేషనుఫీజులు అన్నియు నెక్కుమారే హెచ్చిబోయినవి.

చీరాలపేరాల విషాద చారిత్రము.

చీరాలపేరాల విషాద చారిత్రమును గ్రంథమును, ఆంగ్ల భాషలో గోవిందరాజుల వెంకట కృష్ణారావుగారు రచించిరి. గణేశ కంపెనివారు దీనిని ప్రచురించిరి. ఈగ్రంథమున, చీరాల పేరాల విషాద వృత్తాంతము కనుల గట్టిపట్టు కల్గింపబడెను. ఆధికారుల ప్రకటనములకు సరియగు సమాధాన మొసగబడెను. చీరాల నాయకులగు ఆంధ్రరత్న గుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారి చారిత్రము, వారు కారాగృహమునకు వెడలువరకు కడు హృద్యముగ కల్గింపబడెను. కైలి సరళముగ నున్నది. సందర్భములు బాగుగ తేటపరుప బడినవి. ఈపుస్తకమును, రాజప్రతినిధి గారికిని, గవర్నరు గారికిని, మంత్రు గా. బి. బి. రామరాజుగారికిని, గ్రంథకర్త అంకిత మిచ్చెను. ఆంధ్రతరులకు చీరాల వృత్తాంతము తేటపడుట కీ గ్రంథ మెంతయు నుపయోగపడగలదు. గ్రంథముద్రణమును కూర్చున్న మిగుల మనోహరముగ నున్నది. తెల ఒకరూపాయి. చెన్నపురిలో గణేశ కంపెనివారివద్ద, గ్రంథముల ప్రతులు లభించును. చీరాల వీరుల కీర్తిని శాశ్వతముగ నిలుపుట కీ గ్రంథము తోడ్పడగలదు.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:— ఆర్. జి. శ్రేణుగారు సిండికేటు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

చేబోలు:—చేబోలు పురమున పోలీస్ థియేటర్ నాగేశ్వరస్వామివారి కేరాలాతి ఉత్సవములు యీ నెల 22 వ తేది మొదలు 27 వ తేదివరకు జరుగును.

కల్వల్లాసినిసభవారు:—ఈ 1922-వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 24-వ తేది శుక్రవారం రాత్రి 9-30 ఘంటలకు, స్టాండ్య మహులలో ద్రౌపది మానసరత్నణ అనునాటకమును తెనుగు భాషలో ప్రదర్శింతురు.

ప్రకటనము:—గుడివాడతాలూకా ఆక్సులులో ఆర్టింగు గుమాస్తాగా నుండిన చిత్తెల్లు వెంకటచలపతి అను నాతని నెక్కవను పత్తికు సభ్యును చేర్చుకొన గూడదని నెజిటులో ప్రకటించబడినది.

రాజభక్తి ప్రమాణము:—మద్రాసు స్థానిక ప్రభుత్వ బాధాధికారులు, క్రొత్తయ్యురీషులు కౌన్సిలరులు రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొనవలె నని గావించిన చట్టమును ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీన భారతప్రభుత్వము వారికింకరించిరి.

వాల్మీకి రామాయణము:—మంగడి వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ చిదంబరభాగవతాచార్యుగారు ఫిబ్రవరి 25, 26 తేదీలయందు గావించెదరని రామాయణ హరికథా కాలక్షేపములు ఆ తేదీలయందు గాక మార్చి 25, 26, తేదీలకు మార్చబడినది.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ, శివరాత్రికాలక్షేపము:—ఫిబ్రవరి 24 వ తేదీ శుక్రవారం రాత్రి 9 గంటలకు, తొండమండలం స్కూలుహాలులో కుంభకోణం భాగవతులు శ్రీమాత కేశవయ్యగారు (వల్లిపరిణయం) కాలక్షేపమును జరిపెదరు.

తిరువళ్ళిక్నేసరి సంగీతసభ:—ఈసభ యాజమాన్యమున శ్రేష్ఠ శుక్రవారం సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరువళ్ళిక్నేసరి నెం 1 వెంకటాచలచెట్టిపేర్ది గృహమున సంగీతపు కచేరీ జరుగును. (ఆరీయాపేర్ది రామానుజ అయ్యంగారు గాత్రము; మాయవరం సుబ్బయ్యగారు కీడిట, కుంభకోణం అలగనంది పిల్లై మృదంగము; సీతారామయ్య మోర్సింగ్).

సహకార సంఘములు:—సహకార సంఘసభ్యులు, సభ్యులుగాని వారు ఋణము పుచ్చుకొనటను గూర్చియు, డబ్బు దాచుకొనుటనుగూర్చియు ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీ ఫోర్టునెంటు జార్జి నెజిటు యొక్రింది విధముగ ప్రకటించిన క్రొత్తచట్టమును గమనించవలయు:—“8 వ ఏసభ్యులుగానివారు ధనము నిలువజేసికొనెద మన్నను, డబ్బు వడ్డీకి గావలెనన్నను సహకారసంఘ మిచ్చుపుచ్చుకొనుచుండెచ్చును అయితే సభ్యులు గానివారు అప్పుదీసికొను మొత్తము, సభ్యులు అప్పుదీసికొను మొత్తముతో గలసి, ఆయాసంఘములకు రిజిస్ట్రారుగారు నిర్ణయించిన మొత్తమును మించిపోగూడదు.

(రచయిత: సంఘము)

బిడ్డలెల్ల:—1922 వ సం॥ మే 24 వ తేది సామ్రాజ్య దినమును గురించే సెలవుదినముని ప్రకటించబడినది.

శ్రీ సంతకాల:—24-2-22) శుక్రవారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు ముడికొండాక-వెంటరావుయ్యర్ వారి కలక సంకీర్తన చేరి జరుపబడును.

మద్రాసు పీఠంలో బామగవారల సంతకాల శాసనము:—చంద్రానుష్ఠాన ప్రభుత్వమువారు గావించిన మద్రాసు పీఠం తెలంగాణ ప్రభుత్వము 1921 ఆనువాది భారత ప్రభుత్వమువారి కిది.

ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమన్వయము:—ఈ సమాజపు వార్షిక సభను 26 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రము 4 గంటలకు యింగ్లీషు లెక్కన హాలులో జరుగును. గౌరవనీయులు జస్టిసు వి రామేశం పంతులుగారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

ఒక మరణము-ప్రభుత్వ విచారము:—ఇదివరలో సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ నున్న యాఫ్. ఆర్. హెమింగువేగారు వి. సి. యస్. యింగ్లండులో జనవరి 23 వ తేదీన చనిపోయినందులకు ప్రభుత్వమువారు తమ విచారమును దెలుపుచు, వారు సహకార సంఘములకు గావించిన సేవను మిగుల గొనియాడుచున్నారు.

సారు ఆఫ్ ది ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్:—వైశేష్యతో సినిమా ఫిల్ముల తయారుచేయుటకు చెన్నపురి యొక్క కంపెనీ స్థాపించబడిన ముఖ్యులొకడగు డి. ఆర్. వెంకయ్య ద్రవ్యుగారు యీ కంపెనీకి మానేజరు పంజల్లు ఆర్. వెంకయ్యగారి కుమారులును, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు ఇటలీ దేశములలో సినిమాకు సంబంధించిన విషయముల గురించి ప్రత్యేకముగ పరిశ్రమగావించిన ఆర్. ప్రకాశంగారు డైరెక్టరు. పీఠభీష్మ ప్రజ్ఞ అను నాటకము తయారుచేసి 7 యిటీ థియేటరులో మంజులవారి సాయంకాలము వెంకయ్యగారు కొందఱ మిత్రులను ప్రముఖులను ఆహ్వానించి స్వల్పాహారములు జరిగిన పిమ్మట యాభిలమును వారి ఎదుట ప్రదర్శించిరి. పాత్రపోషణము, సీనరి, పోట్రాగ్రఫీ చక్కగ నుండెను. అందు గంగపాత్రధారి పాత్ర పోషణము బహుచక్కగ నుండెను.

దక్షిణదేశమునందు ఇటీకంపెనీలు లేవు. ఉత్సాహంతులగు వెంకయ్య, ప్రకాశగార్ల కృషి ఫల మగు నని నమ్ముచున్నాను.

నీటిపన్నును నిర్ధారణ జేయుట:—ఇదివరకు గల వివిధ నీటిపన్నుల నిర్ణయించు విధానములు తొలగించిచాని స్థానమున నీటిపన్నుల నిర్ణయించుట కొక నిర్దిష్టవిధానమును ఏర్పరచుటకు గావించబడిన నూతనల నకలులో పెట్టుకొడదని మదరాస్ శాసనసభవారు నవంబరు మాసమున తీర్మానించిరి. అందువై ఈరెండు విధానములలో నేది వందియో నిశ్చయించుటకు ఆధికారాధికార సభ్యుల సంఘ మొకదానిని ప్రభుత్వము వారు ఏర్పరచిరి. అందు: (1) ల్యాండు రెవిన్యూ, పెటిల్వంటు కమిషనరుగారు (అధ్యక్షుడు) (2) ఎ. జి. టి. వి. సి. ఎస్. (3) మ. కా. రా. డి. ఎ. వి. రామలింగ అయ్యరు (4) రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు (5) డి. బి. ఎం. రామచంద్రారావు పంతులు (6) ఎస్. టి. మణ్నిఖండ్రిశ్వర్ (7) డి. బి. కె. సూర్య నారాయణ మూర్తి నాయుడు (8) భాదర నవాజ్ ఖాన్ సాహెబు బహదరు గార్లు గలరు. ప్రభుత్వ రెవిన్యూ శాఖ అండరు శ్రేణికిగారి సంఘ కార్యదర్శిగా నుండును. సంఘమువారి క్రిందివిషయములపై సలహా నీయవలెను. (i) వివిధతరగతుల ననుసరించి నీటిపన్నును విధించు విధానమున, కొన్ని ప్రదేశములందుగాని అన్ని ప్రదేశములందుగాని గాని ఇంక ను సాగించుట అట్లుగాని యుక్తమా? (ii) యెడల (ఎ) 1918 సం॥ 2712 జి. ఓ. లో బెలూబడిన నీటి పన్నులు విధానము, ఆ ప్రదేశములలో తగియున్నవా (బి) ఆంధ్రప్రదేశ్ముల ననుసరించి వైపన్ను విధింపవలెనని నూచింపబడిన నో ఆమూల్యములో మార్పు లేవన నొన్నవలెనా (iii) నీటిపన్నులను జేయుటకు ఇదివరకు నూచింపబడిన తానికంటె సుత్తమునకు విధానమును గనుగొనవలగునా?

శ్రీ రఘునాథరాయస్వామి యు పన్యాసము

వ్యాధినిరోధకసాధనలు

సూర్యోపాసన

(22-2-22 బుధవారం) నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి బార్డిటవును గోవిందప్పనాయకపీఠంలో నున్న శ్రీయ్యతల్లి గారు స్వామిశ్రేష్ఠిగారి సౌందర్యమువలన ఆంధ్రప్రభాసంఘమువారి ఏర్పాటుప్రకారము శ్రీయ్యతల్లి ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో మూల్కను నగరావస్థాపకులు పీఠుపత్రికాం పాదకులు యోగవిద్యా పారంగతులు నగు శ్రీ రఘునాథరాయ స్వామివారు వ్యాధినిరోధక సాధన లను విషయమున గూర్చి ఆంగ్ల భాషయందు నవనాగరకులకును నవయానులకును గూడ రుచించురీతిని యుక్తియుక్తముగ గ్రంథిరోపన్యాసము నొసంగిరి. శ్రీస్వామిల వారిదివర కొకవత్సరముకిది మీ నగరమునకు వచ్చి కొన్ని యుపన్యాసముల నొసంగియున్నారు గాన వారు క్రొత్తవారు గారు. ఈసారి మరల శిష్యులప్రేరేపకత్వే కొన్ని యుపన్యాసముల నొస గవచ్చిరి. శ్రీయ్యతల్లి వారణాసి సూర్యారావుగారే స్వామిలవారి నివటికి రావించుటకును వారి యుపన్యాసములను వివరభాగ్యము మనకు కలుగజేయుటకును ముఖ్యకారకులనియు స్వామిలవారికి తమయింటనే బస యిచ్చి భక్తితో సూర్యారావుగారు శిష్యభక్తమును నెరవేర్చుచున్నారనియు నేను విని చాల సంతసించితిని. స్వామిలవారు వెక్కిరింపజేయుటకు నావధముల నిచ్చియు సాధ్యములగు వ్యాధులనుగూడ పోనాట్టుచున్నారనియు వారి సందర్శనమున కేగినవారి కందరికిని యుత్తమభక్తములను శాతముగ తేటతెల్లయగ బోధించుచున్నారనియు విరి ఆనందించుచున్నాను. వారనేక గ్రంథములను వ్రాసిరి. వానిలో “సయస్య ఆఫ్ సెల్సు” అత్యంతాశ్రయ అను నొక యుత్తమగ్రంథము ఆంగ్లభాషయందు వ్రాచుబడినదియు దానిని ముద్రింపించు భారమంతయు సూర్యారావుగారే వహించినదియు నాకు తెలిసినది. ఆ గ్రంథము రావడమైదు 2-8-0 దశకరి అట్లుగది 3-0-0 ధృవలయువారు నె 10 రు నల్లతంబిది (కృష్ణమందిరము) తిరువళ్ళీటి మదరాసునని వ్రాసిన బడయగలదు. అని తొలు దొలుత అధ్యక్షుడు నుడివెను.

స్వామియుపన్యాససంగ్రహము

సోదరులారా! మనమందరమును వ్యాధిపీడితులమే. ఆత్మకు శరీరమే పెద్దవ్యాధి. స్వేచ్ఛాపీయముగు వాత్య యీశరీర బంధవిముక్తికి పరితపించుచుండును. వ్యాధులకు మనస్సే మూల కారణము. మనస్సునందు భావములు విపరీతముగ కలుగుచుండును. మన శరీరమంతయును అణువులకూడికలన నేర్పడినది. ప్రతి అణువునకును ప్రత్యేకాత్మ గలదుగాన ప్రతి అణువును సుత్రైస్యము. ఈ అణువులలో కొన్ని సామదాయక గణములు కలవు. వానినే హృదయమనియు, అన్నకోశమనియు మూత్రకోశమనియు నుడివెదరు. సర్వాధికారియగు వాత్యయాజ్ఞానసారము అణువులన్నియును పనిచేయుచుండును. ఆగ్రహము-విచారము-ఈర్ష్య ద్వేషము మున్నగు భావములు మనమందు కలిగిన వెంటనే విద్యుత్కార్యరేఖ వాభావములు ప్రతి అణువునకును వ్యాపించును. ఆయవస్థమందాయాణువులు తమవిధిని చక్కగా నెరవేర్చవు. వానికి పరస్పరసహాయకధర్మము ముఖ్యము అట్టి ద స్వభావ న శిం చు ను. ఒకదాని నొకటి ద్వేషింపసాగును. అందువలన నే వ్యాధి కలుగును. గాన మానవుడెన్నడు నిట్టి భావముల కడ మీయగూడదు. అందుల కార్యకర్తమును గ్రహించుట ఆవసరము. ఏలనన ఆత్మ వ్యాధివిరహితము. శరీర మనకు మనమునకు వ్యాధులుండును గాని ఆత్మకును వాత్యకు వ్యాధి లేదు. ఆ యాత్మయే తాను అని మానవుడు తెలుసుకొనవలెను. ఆ ఆత్మ సర్వవ్యాపియగుట శత్రుమిత్రత్వాది భేదములు మాయవలన కలిగిన భ్రమగాన నితరులను ద్వేషించుటయు వారి భాగ్యభోగ్యముల జూచి యీర్ష్య జేయుటయును కేవల మజ్జాన మువలననే కలుగును. ఈవిషయ మగాథము. దీనినిగూర్చి ఎన్ని సంపుటముల గ్రంథములైన వ్రాయవచ్చును. నేను సంగ్రహముగ వివరించెదను. ఇక ముందు వ్యాధులు రావించుటకు చేయుటలిన సులభసాధన మొందుగలదు.

ప్రాణనావిధానము

తెల్లవారు జామున నాలుగు గంటలకు లేచి కాల్యక్య త్యముల నిర్వర్తించి పతిభుక్తమగు శీతలాదకమున శిరస్సానము చేసి భోతవస్త్రముల ధరించి విజనస్థలమునకేగి కూర్చుండి హా

నముతో ప్రార్థన మొనరింపవలెను. ప్రార్థన చేసిన గా రామమం త్రమునో కృష్ణయంత్రమునో ప్రణవమునో పునశ్చరణ మొనరించుట మూత్రమెగాదు. అట్టి పునశ్చరణముగూడ ఫలవంతమే. మనవత్సోభామునకు మధ్యప్రదేశమున హృదయకలయన్నది. దీనినే సోలగు పక్షము అందురు. ఇది పాశ్చాత్యవైద్యులు తెలుపుచున్నదయ్యుగాదు అది ఎవరుతెల్పున నున్నద వారందరు అది అణువుల కూడిక. ఇది వత్సోమధ్యమున నున్నది. దానిని మనము చర్మచక్షువులతో చూడకలము. కాన శత్రువట్టు కూర్చుండి కనులు మూసికొని మనోనేత్రముతో నా హృత్ మలమును చూచుచున్నట్లు భావించవలెను. మనకు కలుగు తలపులన్నియు నీ హృత్ మలముననే కలుగ చుండును. కాన నొకతలపుకలిగినంతనే దాని నడచివేయుచుండవలెను. తలపు కలుగ వారంభించగానే ఆ భాగము నిండుక కడలింపిన నా తలపు వెంటనే తొలగిపోవును. తానే శరీరమనుకొనుట మన జాగ్రత్తతో నుండిన కలుగు తలపులు వెంటనే గోచరమగుచుండును. ఈ రీతిగా కనీస మొక అరగంటయైన సత్యమును సాధనచేయువలెను. ఇదియే చిత్తలయమార్గము. తలపుల నడచుటయే యుత్తమ ప్రార్థనము. దానివలననే చిత్తశాంతి కలుగును. తలపులడంగిన వాని కెట్టివ్యాధులును కలుగవు. చెడ్డతలపులనేగాక మంచి తలపులనుగూడ నడచివేసి నిశ్చలంగా నుండుట భక్తి పింపవలెను. అదివర కున్న వ్యాధులడంగుటకు మరియొక సాధన ముగలదు.

సూర్యోపాసన-ప్రాణాయామము

ప్రతిమానవునకును వాసికారంధ్రములు రెండుండును. వానిగుండ వాతడు వాయువును పీల్చినిడచుచుండును. సూర్య చంద్రులు భగవంతుని పృష్టిలో మహాద్యూతములు. అదులో సూర్యునిమహిమ అపారము. సూర్యుడును చంద్రుడును రెంతరమును అపారముగ ప్రాణశక్తిని ప్రపంచమునందురు. మనమట్లు నున్న అవకాశ మంతయు నాప్రాణశక్తిచే నిండియున్నది. ఈ ప్రాణశక్తి స్వరూపమే పాశ్చాత్యులెరుగరు. వారికి గురుపదముగా భావించిన నవయానుల కాసంతతి అనలే తెలియదు. సూర్యుడు లేనమును ఉష్ణమును ప్రాణశక్తిని, ఆరోగ్యమును నిర్వ్యాజముగ నిష్పాక్షికముగ జుగమములకు స్థావరములకు గూడ నొసంగుచుండును. ప్రపంచమున వాతలిపక్షి వాతము మా నవనవాజుమని మనమెరుంగుదుము. ఆక్రెతరక్షణము మానవులకు వలెనే మహాద్యూతములకు ను గలదు. అట్టి గ్రహములకు సార్వభౌముడగు సూర్యు నకును గలదు. భక్తితో వినయముతో మనఃపూర్వకముగ నిత్యమును వైరి నుడివిన రీతిని ప్రార్థన మొనరించి తలపును చంపివేయు సాధన మొనరించి లేచి సూర్యున కెదురుగ ననగా తూర్పుముఖముగా నిలచి చేతులు జోడించి కనులు మూసి తలవంచి సూర్యుని ప్రార్థించిన నాడకు తప్పక సర్వము నొసంగును. ఆతడొసంగని దేదియునులేదు. ఆరోగ్యము నొసంగును. విశ్వోగ్యము నొసంగును. సర్వము నొసంగునుగాన నొక అరగంట సేపటిలో సూర్యాభిముఖముగ నిలచి సూర్యు నారాధింపవలెను. సూర్యుని నుండి వెడలు ప్రాణశక్తిని మనము కుడిముక్కు గుండను చంద్రునినుండి వెడలు ప్రాణశక్తిని ఎడముముక్కుగుండను పీల్చుచుండుము. సహజముగ రెండుగంటల కొకసారింతకున మారిమారి వాయువు కుడినాసికా రంధ్రమునుండియు ఎడమ రంధ్రము నుండియు వెడలుచుండును. ముక్కుదగ్గర క్రేలు పెట్టిచూచిన ఏంధ్రముగుండ వాయువు హెచ్చుగా వెడలుచున్నదియు మనకు తెలియగలదు. అట్లు రెండుగంటల కొక సారి మరక ఏవో యొక ప్రక్కనుండి మూత్రమే వాయువు వెడలుచున్నచో కుడిప్రక్కనైన సూర్యశక్తియు ఎడమవైపున వైన చంద్రశక్తియు మనలో నధికముగా నున్నదని మనము గ్రహింపవలెను. సూర్యశక్తి హెచ్చుగానున్న ఉష్ణవ్యాధులను చంద్రశక్తి మెండుగానున్న వాతవ్యాధులను కలుగును. ఈ రెండుశక్తులును సమముగా నడుచుచున్న వ్యాధియుండదు. ఒక శక్తి హెచ్చుగా నున్నపు డేక శక్తి లోపించినచో దానిని మనము పాదాయామమును పూర్తిచేయవలెను. కుడిముక్కుననే గాలి సదా వెడలుచున్నచో దానిని మూసి ఎడమముక్కుగుండ గాలిని పీల్చి కుంభించి విడచుచుండవలెను. ఇట్లు అరగంటకు తక్కువకాకుండ నుడయమున సముద్రతీరమునకేగి సూర్యాభిముఖముగ నిలచి సాధనచేసిన దివ్యలేషము కలుగును. వ్యాధులన్నియు సంతరించును. క్రొత్తవ్యాధులు కలుగవు. ఇంకొక విషయ మహరము. ఆహారమును భరించునపుడు ప్రేమతో భుజింపవలెను అనగా తినుపదార్థమును అసక్తితో తినవలెనుగాని భయముతో తినరాదు. భయపడుచు తినుట మహానరకము. ఆపదార్థమును తినిన వ్యాధి కలుగునని భయపడువారు దానిని తిననే గూడదు. తినదలచినచో దాని వలన సంపూర్ణారో

ఇట్లుపిద సమీక్షించు,
బోషియూ స. నెడ్డిపూడ్,

పాల్ రిచ్చుగారు

నిర్బంధముల విషయము

(యంగు ఇండియా)

యంగు ఇండియా పత్రికా ప్రతినిధి పాల్ రిచ్చుగారిని సంబోధించు.

ప్రశ్న:—వార్తాపత్రికా యంగు ఇండియాను జైల్లో కొట్టుట మొదలైన దౌర్జన్యములకొద్దీ తన యుద్ధేమిమి?

జ. త్తరము:—యంగు ఇండియాలో ప్రకటితమయిన దేశముగారి జాతిని చదివించిన నాటి మానవజాతిలో ప్రత్యేకముగా నాగరికతను చెప్పుకొను వారివైనను యంగు ఇండియాను కలిగిరి అప్పుడప్పుడు వచ్చు నిలిచియున్నందున యంగు ఇండియా గాక మామూలు కార్యములందుగాడ మృగములు చేయకలసిన క్రొవ్వములు జరుగుచుండుట చూడ నాకీ మానవజాతిలో పుట్టి తినే యని సిగ్గుకలిగి విచారపడుచుండును. నేను ప్రాంతవాడను గాన బాల్యమునుండియు, శిశువులను గాన కలిగియును వాధ పెట్టుట బహు అసహ్యకరమనియు నాగరిక తత్వ చదివే కొరనియు తెలుసుచుండుచు వాడను. పిల్లలను కొట్టుటకు ఆంగ్లేషములో మాత్రమే పిలుచుండును. కాని ప్రాంతములో, నెద్దవారు పసికూనలవై తన బల ప్రయోగము చేయుట పిరికితనముగ నెంతయు. ఎప్పుడైనను బడిపూలు కొనుగోలుచు పిల్లలను కొట్టినయెడల నతనిని ఖైదులో నేయుదురు. పోలీసు జైలు దివార్లు మెంటులలో నెట్లను దెబ్బలు కొట్టుట కధికారములేదు. ఉదాహరణము చెప్పెదను. 1904 లో దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని ప్రాంతి గయానాలో కిక్కిరుల పంపిన దేశమున గొప్ప విచారించుటకు నన్ను పంపి యుండిరి. అదిటి ప్రధాన న్యాయమూర్తి నాకొక ప్రఖ్యాతి గాంచిన నీగ్రోవాని చూసెను. వానిని గురించిన అధికార నివేదిక నేను చదివినది. కొన్ని మానవుల క్రింద నతడు కిక్కిరులను కొట్టుట, సంకెలు నేరుటలను కనిపెట్టెను. ఈ కేసులు సారిసులో అధినేత రాజ్య కేంద్రీకి దివార్లుచేయగ నీనికి బాధ్యులయిన నాలో దౌర్జన్యతో సహా నగము నుండి ఖైదునేసి మితవాదిని ఉద్యోగములు తీసివేసి, ఉద్యోగములు తగ్గించి కిక్కించె.

మనుష్యులలో నభిమానము వైనను దెబ్బలు కొట్టుటను అపరాధములను మత చరితములు జూచుచు నూనకుండ నలగు గాని యితరుల చేతకారు. దౌర్జన్యములను మానవులకు నాధముల కంటె నధమ స్థితికిపోవుదురు. ఆంగ్లముల మానవుల సరిగ్గా జూరాలలోకి పోవుదురు. వీలన మృగముల కన్నత యంగు ఇండియా క్రి యుండను గాన వివిధ ప్రపంచ విషయములను కలిపినందుచుండును. మృగములు భగవంతు, బుద్ధి ప్రపంచమును బాహ్య ప్రపంచముతో మిశ్రితము చేయెను. ఈ కిడు ప్రపంచములను చేరుచేయుట మానవులకు యిష్టపడినది చేతకాలేదు. నైతిక జీవులవై దౌర్జన్యములయొగించుటలో మానవులు మృగజాతులవలె యుపయోగించుచున్నాము. కిక్కిరానికి రాయి తాకినయెడల తాత్కాలిక మండిపరుతినది మానవులకు చేయు కార్యముల నేని కేరమునై కొనగించుచున్నాము. పిచ్చి వాడు భూలకాయమై నైతిక బల ముపయోగింప ప్రయత్నించుచున్నాడు. మనము నైతిక కాయమై బాహ్య దౌర్జన్యములయొగించుచున్నాము. కాని యంతకంటె మానవ మృదయ మంధకారముగ నున్నది. కావున నెవరో కొందరు బుద్ధులు మానవులమౌనమును అహింసాధర్మమును ప్రకాశింపగలిగి స్థూలమత్స్యభేదము ప్రకాశింప తమలోని మృగస్వభావము నడచివేసిరి. వారి అహింసాభావములను ఎవరో కొంతమంది నైతిక నూత్నములుగ మాత్రము పరిగ్రహించిరి. ప్రస్తుతము ప్రపంచము గాని విద్యావంశీలయినను యీ నైతిక సత్యమును ప్రకాశించి తామునగో ప్రశ్న. వాగ కలిక జాతులని పే కొందిన వారి ప్రశ్న గురుల ధర్మ కన్నెత్తి తాననముల దృష్టికొనెదము. నలులలో బెట్టుదురా లేక మృగజాతులవలె నెలాయుచుండు మా? జైల్లోకి తీయుమన్న కార్యముల గూర్చి విచక్షణకు వాడు సంభూతు కలుగుచున్నది. వారు నిజాయితీ భావముగ మానసి యెడల మనకొక్క దారి మాత్రమే ముందున్నది. కేసులన్నిటి చూచును నిజాయితీ మానవులకు సంపదంప నెంచువారి సంపదంపి చెప్పి ఇతిరులలో సంబంధము లేకుండ చేసి కొనగలెను. ప్రపంచములో నెల్ల పవిత్రులుగనుండ నెంచువారు మృగమానవులుగనుండ నెంచువారిలో సహకారమును యుద్ధము మొకదానిని బహులు చేరతీయవలెను. ప్రపంచ సుఖముగాని ఎక్కడ నైన నొక్క చోటునుండైనగాని మహ

త్తమైన జాతిని క్రొత్త నాగరికము తో జయముచేరితీయవలెను. అవసరమయిన యెడల ప్రపంచబాల్యనిత్యో క్రూరమృగముల నుండి నైతికబలముచే మానవులు కాపాడుకొనిట్లుగా నీజాతి వారు మృగమానవులనుండి కిక్కించుకొనవచ్చును. నేను నైతిక బలముల గూర్చి ప్రసంగించుచున్నాను గాని వానిపని యంతవరకు కార్యములలో మాత్రమే యున్నది. కాని మాత్రమార్గబడినకే మరల యనురాగనూపమున బహులుదేరి నైతిక బలవంతముగ ప్రపంచమునవ్యాపించి యిహలోకస్వర్గముగ మార్గమలదని నమ్ముచున్నాను.

చోడవరపు టున్నత పాతకాలాబహుళమృత్యుత్సవము

ఈ సంవత్సర మాఘమహళ సప్తమి శనివారము 18 వ ఫిబ్రవరి సాయంకాలమున చోడవరంజిల్లా మునగము గారగు బ్రహ్మశ్రీ తరణిచరణ రథోగారి యధ్యక్షత్వక్రింద శ్రీ జరుగు మిల్లి బాలకృష్ణ శాస్త్రి మొహరియల్ బహుమత్యుత్సవము జరుగుటచేను. ఈపునవాస్తవ్యులగు నుద్యోగులను, యితరులను విచ్చేసిరి. ప్రార్థనాంతర మగ్రాననాధిపతిగారి ప్రారంభోపన్యాస మొనగబడెను. పాతకాలాప్రధానోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ వెంకటాచల సుబ్రహ్మణ్యము ఎం. యే. యెల్. టి. గారు విద్యాభ్యాసాధికారుల యొక్కయు, నిత్యోద్యోగియుల యొక్కయు నభిప్రాయములను వెల్లబెట్టుటయు, పాతకాల యొక్క నాయకత్వములను వివరించుటయును, యుపాధ్యాయుల సంఖ్యయందును, స్థలమునందును వెనుకటికంటె నీవిద్యా లయము చాల అభివృద్ధి గాంచుచున్నదనియు నుడివెరి. ఈపున న్యాయవాదులును, విశాఖ పట్టణ జిల్లా సంఘసభ్యులు నగు బ్రహ్మశ్రీ కొడుకుల నరసింహంపంతులు గారును యీ పాతకాలలో పూర్వపు విద్యార్థులగు బ్రహ్మశ్రీ కందప్ప రామేశం పంతులుగారును, విద్యార్థుల విజ్ఞులగు గుడించెయ్య ప్రస్తుత విద్యావధితులలో నవసరిమగు మాన్యులగుజుడించెయ్య విప్రులముగ నుపన్యసింపిరి: కుశలవ, రామదాసునాటకములయందలి కొన్ని రంగములు విద్యార్థులవలన బాగుగ ప్రదర్శింపబడినవి. పిదప గత సంవత్సరపు బరీక్షాఫలితముల ననుసరించి విద్యార్థులకు పుస్తకములు బహుమతు లొసంగబడెను. అధ్యక్షు లంతోవన్యాసమునందు, దేశచరిత్రమునందును స్వభావా పరిశ్రమలయందును భావిపౌరులగు విద్యార్థులు ఎక్కుడు యభిరుచి జూపవలయునని హెచ్చరింప బోధించిరి. ఈయత్సవమును జరుపుటయందు సహాయ లగువారల కందరకును కృతజ్ఞతాపూర్వకమందాములు. ప్రధానోపాధ్యాయునివలన నర్పింపబడిన. బాలురకు మితాయి పంచిపెట్టబడిన పిచ్చుట నుత్సవము ముగిసెను.

శ్రీకృష్ణ విలాసనభ, దుగ్గిరాల.

దుగ్గిరాల నాటకశాలలో
ఈనెల 27 వ తేది సోమవారము రాత్రి

లంకాదహనము

మాడతగిన ప్రదర్శనము.
ఆంధ్రదేశమునందు ప్రసిద్ధి కెక్కిన రంగునలము.
తేట్లు:— రు 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0,
సూతులపాటి పున్నయ్య చౌదరి,
3472 కాళ్యణ్యి.

నూతన గ్రంథములు

గాంధీ మహాత్ముని

‘నాచెటసాల అనుభవము’
మెల ప్రతి 1-కి 0-12-0

చిత్రరంజన దాసు

సంపూర్ణజీవితము; ఉపదేశములు
మెల 0-8-0

సింహపురి స్వరాజ్యకోకిలము

మనోహరమైన కీర్తనలు
మెల 0-4-0

యం. ఆర్. కృష్ణరావు అండు కంపెని, నెల్లూరు.

రిజిస్ట్రేషను ఫీజు నెక్కెవజేయుట.

(ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు)

ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించు నుద్దేశములతో, ప్రతికాఖ యందును నూటికి 20 వంతును వ్యయమును తగ్గించుటకు వీలగునల. హోలను పంపనలెనని ప్రభుత్వమువారి రాయశాఖలవారికి శాకి దులనంపిరి. రిజిస్ట్రేషను కాఖయందు ఇనపైకర్తు జేవరలుగా తిం దుల కొక్కటే మాన్యులదని నూచించెను. అదియెడనగా; కొన్ని రిజిస్ట్రేషను కార్యాలయములను తగ్గించుట జిల్లాకార్యాల యములవారి యధికారప్రదేశ వైశాల్యము నభివృద్ధి పుట, కాని ఇందువలన ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును గూడ ఇబ్బం దులు గలుగుననివారు నూచించిరి. కాని ఇందుకు మారుగా రిజిస్ట్రేషను ఫీజు నెక్కెనుజేయుట మంచిని వారు నూచించిరి. ఇది ఇట్లుండగా రాష్ట్రములోని చాలభాగములనుం డి గవర్నరిజిష్ట్రీ కార్యాలయముల తగ్గింపరాదని లెంతివార్తలు మహాద్దు వచ్చుచుండెను. అందు కొంతమంది ఆఫీసీజు నిమ్ము కొనెదమని తెలిపిరి.

ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారుచాల జాగ్రత్తి విమర్శించి ఇనపైకర్తు జేవరలు గారివలన ప్రకారము అధికారాల తగ్గించు నుద్దేశమును విడనాడి రిజిస్ట్రేషను ఫీజును హెచ్చించుటకు అంగీకరించిరి. ఇందువై విద్యార్థిజిష్ట్రీషను శాఖల నలహా సంఘ మువారియొక్కయు మదరాసుకాననభ అధిక సంఘమువారి యొక్కయు అంగీకారమును పొంది ప్రభుత్వమువారు రిజిస్ట్రేషను ఫీజును ఎక్కువజేసిరి. నూరురూప్యములకు తక్కువదస్తావేజు యొక్క రిజిస్ట్రేషను ఫీజును హెచ్చుజేయలేదు

మద్రాసు అండు సదరక మరాటా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొనెలు చేయబడినది)
సామానుల పెడవ్యాలు రేట్లు సవరణ

నో టీ సు [3454]

ఇదివరలో 1922 సం॥రము ఏప్రిల్ మొదటి తేదీనుండి లోకల్ బుక్కింగులోనున్న, జూన్ మొదటి తేదీనుండి ప్రూ బుక్కింగులో నున్న నెం 89 రు నోటీసులో ఈ క్రింద తెలుపబడిన ఏ. బి. పెడవ్యా లు రేట్లు వానిసానే అములులో పెట్టబడును.

పెడవ్యాలు ‘ఏ’

మణుగు 1-కి 1 మైలుకు పైను రేటు:

1 మైలు మొదలు 200 మైళ్ళవరకు	.38
301 మైళ్ళ మొదలు 400 మైళ్ళవరకు	.30
401 మైళ్ళ మొదలు 500 మైళ్ళవరకు	.20
501 మైళ్ళ మొదలు 600 మైళ్ళవరకు	.125
601 మైళ్ళ మొదలు 700 మైళ్ళవరకు	.115
701 మైళ్ళ అంతకు గా	.100

పెడవ్యాలు ‘బి’

మణుగు 1 కి 1 మైలుకు పైను రేటు

1 మైలు మొదలు 75 మైళ్ళవరకు	.35
76 మైళ్ళ మొదలు 15 మైళ్ళవరకు	.25
151 మైళ్ళ మొదలు 225 మైళ్ళవరకు	.20
226 మైళ్ళ మొదలు 300 మైళ్ళవరకు	.15
301 మైళ్ళ అంతకు పైగా	.10

వేరుసెనగలు, బెల్లము, నాలుసారాయి, మరి కొన్ని సామానులు వీటికి 1922 సం॥రం ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీనుండి లోకల్ బుక్కింగులో తెలుపబడిన రేటు ప్రకారమును 1922 సం॥రము జూన్ మొదటితేదీనుండి ప్రూ బుక్కింగులో తెలుపబడిన రేటు ప్రకారమును చార్జి చేయబడును.

కుసుమ వ్యాధులకు

మా ప్రదరాంతకము సిద్ధపథము

గుణము లేదని ఋజువుచేసినవారికి రు 116 లు బహుమానము.
మెల సీసా 1-కి రు 3-0-0 లు. తనాల ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆర్షాయుర్వేదాచార్య నిలయము, కాకినాడ.

Sole-Proprietor
Arsha Ayurvedic Pharmaceutical Stores,
COCANADA

వార్తాపరిశీలన

1922 సం. జనవరి నెల 23-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు
జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా ముఖ్య నగరములు
విజ్ఞానా సాహిత్య	90.6	77.2	...	176.12
పాఠ్య పుస్తకము	85.2	74.1	...	111.59
విజ్ఞానా సాహిత్య
పాఠ్య పుస్తకము	85.1	75.5	...	103.89
విజ్ఞానా సాహిత్య	87.1	72.4	...	71.77
పాఠ్య పుస్తకము	86.1	68.4	...	40.08
విజ్ఞానా సాహిత్య	89.0	60.4	...	62.78
పాఠ్య పుస్తకము	91.1	74.0	...	29.56
విజ్ఞానా సాహిత్య	93.2	71.2	...	39.88
పాఠ్య పుస్తకము	89.4	67.2	...	54.08
విజ్ఞానా సాహిత్య	95.3	69.5	...	30.52
పాఠ్య పుస్తకము	91.8	67.9	...	38.46
విజ్ఞానా సాహిత్య	86.8	66.0	...	52.89
పాఠ్య పుస్తకము	84.9	66.2	...	44.67
విజ్ఞానా సాహిత్య	84.1	70.4	...	38.95
పాఠ్య పుస్తకము	83.8	75.7	...	33.01
విజ్ఞానా సాహిత్య	86.4	71.9	...	70.61
పాఠ్య పుస్తకము	87.8	70.3	...	44.76
విజ్ఞానా సాహిత్య	86.0	72.7	...	59.02
పాఠ్య పుస్తకము	92.7	74.7	...	102.76
విజ్ఞానా సాహిత్య	88.6	74.3	...	98.75
పాఠ్య పుస్తకము	91.1	78.6	...	136.76
విజ్ఞానా సాహిత్య	83.2	60.4	...	121.72
పాఠ్య పుస్తకము	87.9	72.0	...	93.58
విజ్ఞానా సాహిత్య	95.8	71.3	...	102.15
పాఠ్య పుస్తకము	87.1	69.7	...	86.02
విజ్ఞానా సాహిత్య	93.3	66.1	...	31.71
పాఠ్య పుస్తకము	96.8	69.1	...	25.03
విజ్ఞానా సాహిత్య	94.3	63.1	...	33.05
పాఠ్య పుస్తకము	95.6	66.5	...	27.13
విజ్ఞానా సాహిత్య	97.6	63.6	...	18.47
పాఠ్య పుస్తకము	97.8	67.3	...	37.56
విజ్ఞానా సాహిత్య	89.2	58.1	...	30.45
పాఠ్య పుస్తకము	89.0	58.9	...	35.78
విజ్ఞానా సాహిత్య	67.5	46.5	...	69.90
పాఠ్య పుస్తకము	69.4	44.7	...	50.12
విజ్ఞానా సాహిత్య	90.7	63.7	...	22.89
పాఠ్య పుస్తకము	92.0	59.5	...	46.41
విజ్ఞానా సాహిత్య	93.4	60.8	...	46.39
పాఠ్య పుస్తకము	93.7	65.3	...	30.37
విజ్ఞానా సాహిత్య	91.2	66.7	...	32.30
పాఠ్య పుస్తకము	91.1	65.8	...	49.47
విజ్ఞానా సాహిత్య	29.36
పాఠ్య పుస్తకము	27.66

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. వాయువునందు ఆర్ద్రత అధికముగ నున్నది. పగటివేడి అధికముగ నున్నది. కొన్ని ప్రదేశములందు 6 డిగ్రీలు పాచ్యును.

దక్కను:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రివేడిమి తక్కువ.

కర్ణాటకము:—మేఘములు స్వల్పముగ గలవు. ఆర్ద్ర స్వల్పముగ తక్కువ.

మైసూరు:—కొన్ని ప్రదేశములలో మాత్రము స్వల్పముగ మేఘములుగలవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రివేడి 6 డిగ్రీలుతగ్గెను.

దక్షిణము:—మేఘము లాకమాదిరిగ గలవు. ఆర్ద్రత యెక్కువ. రాత్రివేడిమి కొంచెము తక్కువ.

పశ్చిమతీరము:—మేఘములు స్వల్పముగ గలవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. ఉష్ణమనందు మాత్రములేవు.

మైసూరు:—మేఘములు లేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రివేడిమి తక్కువ.

హైదరాబాదు:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ.

బొంబాయి:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. ఆర్ద్రత అధికము. ఉష్ణమ అధికము.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజటు

ఫిబ్రవరి 21 మంగళవారము

పబ్లికేషన్
యస్. యె. కాలిఫోర్నియా వి. సి. యెస్. కలెక్షనుండి రాగానే కృష్ణాజిల్లా సెమినరీజిల్లా నియమింపబడిరి.

నాన్-పబ్లికేషన్
మేజిస్ట్రేట్ ఫాదర్ సాహెబు బహదూరుగారు, గుంటూరు జిల్లా పోలీసుసూపరింటెండెంటుగారికి అడివనలు పెన్సనలు అప్పింతుగా ఫాయరుగ నియమింపబడిరి పి. యెస్. రాజగోపాలగారు మద్రాసు అసిస్టెంటు అక్సాంటెంటు జెనరలుగా నియమింపబడిరి.

గవ్వబత్తుల రంగారావుగారు కృష్ణాజిల్లా ఫిబ్రవరి 20-వ తేదీన మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

కాకినాడ జెంచీమేజిస్ట్రేటుల క్రిందనున్న విస్తీర్ణమునకు పెన్షను మేజిస్ట్రేటుగా నున్న ఆర్మీడు త్యాగరాజులు పాపరుగారికి క్లాసు మేజిస్ట్రేటు అధికార వియబడినది.

రిజిస్ట్రేషన్
పి. వి. నాగరాజరావుగారు తంజావూరునండి కడప జిల్లా రిజిస్ట్రేషన్ మార్పబడిరి.

దత్తాత్రేయగారికి బాపట్లతాలూకా క్రిలింగాయ పాలెం లో క్రైస్తవత వివాహములకు లైసెన్సు నిచ్చుట కధికార వియబడినది.

బాక్ జ్ఞానప్పగారికి కడపజిల్లా జమీలమదను తాలూకా కెవిటిల్లి గ్రామములో క్రైస్తవత వివాహములకు లైసెన్సు నిచ్చుట కధికార వియబడినది.

రెవిన్యూ
రావు సాహెబు తలారి వెంకటగోపాలరావు నాయుడుగారు కలెక్షనుండి రాగానే గోదావరిలో పెన్షనుమార్పబడి మిద లేరు అసిస్టెంటు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు వి. రామనాథులకులగారు గోదావరి పెన్షనుమార్పబడినందుండి గంజాం జెనరలు మార్పబడి నియమింపబడిరి.

నుండరంపిల్ల అప్పలస్వామి పిల్లగారు నెల్లూరు ప్రెజిడెన్సీ కలెక్షరుగ నియమింపబడిరి.

అప్పింతు
హెచ్. ఆర్. టాలిగుగారు మద్రాసు రాజధానిలో గవలనై యనపెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్
జిల్లందు సీతారామయ్యగారు రామస్వామియ్యగారు తమనకి దోను మదనపల్లిడివిజను యెక్విటాబిల్టీ యం జనీరుగూడ వని యాయుబడినను.

ఇనటూరి వీరభద్రయ్య పంతులుగారు కలెక్ష కాగానే 1 నెక్టులు అసిస్టెంటు యంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన
మున్సి యెస్. రహింతుల్లాసాహెబుగారు తెనాలి తాలూకాలోని సర్పంచ్ కిచ్చిన రాజీనామా అంగీకరింపబడినది. రేమెట్ల వెంకట్రాయరాంగారును, వింజమూరి రామమూర్తి గారును కాకినాడ తాలూకాలోని సర్పంచులగ నెన్నుకొనబడిరి.

కొండ్ల కృష్ణప్పగారును, పట్టి వెంకటరెడ్డిగారును సోను తాలూకాలోని సర్పంచులగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఈ క్రింది వారలు నంద్యాల తాలూకాలోని సర్పంచులగ నెన్నుకొనబడిరి:

పాణ్యంరామయ్యగారు, వీరంరెడ్డి నాగిరెడ్డిగారు, చెన్నప్పగారి చిన్నారెడ్డిగారు, మంచాళ తిలకరెడ్డిగారు, జల్లం నాగిరెడ్డిగారు ఏదాని బోయలరెడ్డిగారు బుడ్డా వెదరామిరెడ్డిగారు, నేడా వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు గండా వెంకటరెడ్డిగారు, కే-రెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు, అన్నవరాజు నరసరామయ్యగారు, మాదిరెడ్డి కొండారెడ్డిగారు వెదరెడ్డిగారి పక్కిరెడ్డిగారు, ఇనుకపల్లి సంజీవయ్యగారు.

ఈ క్రింది వారలు నంద్యాల తాలూకాలోని సర్పంచులగ నెన్నుకొనబడిరి:

జి.ఎ. గుల్లర్ భాను భాదర్ బాదు నరసింగరావుగారు చాచుల్ల నాగరెడ్డిగారు మంచాళ నాగిరెడ్డిగారు, గోపవం నాగిరెడ్డిగారు, యెస్. నరసింహాచార్య-గాడివేముల గారు, పడిగపాడుబాలిరెడ్డి గోపవం గారు, సి. తిరుమెరెడ్డిగారు పూసపాటి కుమార వెంకటపతి రాజుగారు వికాఖపట్నం తాలూకాలోని సర్పంచులగ నెన్నుకొనబడిరి.

వ్యక్తపాఠములు:—మేఘములు స్వల్పము. మర్కరాగ్ధ మృత్యు ఆర్ద్రత అధికము. మిగిలినవార్తలలో తక్కువ. పగటివేడిమి యెక్కువ.

ఓమనుగల్గునందు వాయుభారము తగ్గెను. అందుచే వాతావరణమున కొంతసంచలనము గలిగెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు మ. గాను.

ఈ క్రింది వారలు వికాఖపట్నం తాలూకాలోని సర్పంచులగ నెన్నుకొనబడిరి:

పూసపాటి జోగిజగన్నాథరాజుగారు, వెనుమచ్ఛ వెంకటకుమార రాజుగారు, పూసపాటి సవాసిరాజుగారు, గుంటూరు రామకృష్ణరాజుగారు, ముకుందరాజుగారు, కాకర్లపూడి లక్ష్మీనరసింహరాజుగారు, కాకర్లపూడి వెంకట నారాయణరాజుగారు, పిల్ల నారాయణరాజుగారు, మట్టిదేవప్రభుగారు, రాజాసాగి లక్ష్మీనరసింహరాజుగారు.

కరిగొండ వెంకటరసింహరాజు, బుడ్డా వేదాంత్య నాయుడుగారు, భూపతిరాజు సీతారాజుగారు, ఈటి అప్పలసామి నాయుడుగారు, దురినేటి వెంకటనరసింహరావు గారు, కొమ్మనమంచి రామకృష్ణయ్యగారు, దంగలూరి సత్య నారాయణ రాజుగారు, దంతులూరి కిబబాగోపాలరావుగారు, యం. నారాయణ రావుగారు అనంతపూరు మ్యూనిసిపాలిటీ వైసులైర్లుగ నెన్నుకొనబడిరి.

మిసిలేనియసు ప్రకటనలు
పి. హెచ్. యెస్. ఆ. టి. డి. పిల్ల మానేగారు పోలవరంనుండి మొగల్ తుల్లు నెక్టులు 2 గ్రామ అసిస్టెంటు యన కృష్ణులగ మార్పబడిరి. కండక్టురు కేసు విటాకుగారు గోవా వరి హెడ్ వర్క్ డివిజను రాజమండ్రి నడిచిబయట మార్పబడిరి.

యం. రామనాథయ్యగారు వికాఖపట్నం టాకెట్ రెవెన్యూ స్క్రీముచిరారణకు మార్పబడిరి.

నీలమంగళ కేశవరావుగారు కడప నడిచిబయట నియమింపబడిరి.

డి. కే. నారాయణరావు గుంటూరు కన్నా ఆస్పత్రిలో రిజిస్ట్రార్ టి.ఎ. నియమింపబడిరి.

ధిల్లికి మద్రాసు ప్రభుత్వ రాయబారము.
(ప్రభుత్వ ప్రకటనము.)
ఫోర్టు సెంటు జార్జి 22-2-22 మొన్న నీటిపై దరిగిన కాగన సభలో ప్రభుత్వమువారు, ప్రభుత్వము వద్దనున్న ఆదాయపుటాను పూడ్చుకొనుటకు క్రొత్తపట్టుల వాడములను దెచ్చివెట్టిరి. ఈ సందర్భమున మద్రాసు ప్రభుత్వము సెంటు జార్జికి కేసుల సినడిగా జాయింటు మిటిషన్ నిర్ణయించి మొత్తము నుగూర్చి పురరాజుగారు వేడి క్లింపురుని కోరుటకు వచ్చురు ధిల్లీ రా. ప్రతినిధి కడపకు రాజుబాంబు పెట్టుకై కానరాగ్ధ లనుక వచ్చి నిం చుట కు తీర్మానించిరి ఈ మధ్య ఆర్థిక సభ్యులు ప్రకటించి న ప్రకటనములో యాగం తగ్గము లెక్కలు ముగియనాటికి 66 లక్షలు లోటు వచ్చున నియు దినిని భర్తీచేయుటకు అప్పింతుకొనబడినను, వచ్చే సంవత్సరం ఆదాయము అంధావాడముగా భిక్షులకు 144 లక్షలు అధ్యముగ జూచినను కావలసియుండు నియు తెలపబడినను.

ఆదాయమును భిక్షుల వరిపోవుననుల కేసులకు క్రైస్తవమువారు కొద్దికొంత పెక్కున కేసులకు స్థాపు జ్యూ టీయెక్కున కేసులకును, రెండుత్రావీ జరిపాండ్రి గ్రామము లలో గ్రామోద్యోగులకు కేసుల కేసులకు చట్టముల ప్రవేశ పెట్టుట దుపాసింది. మొదటి రెండును ప్రవేశ పెట్టబడి జిల్లులు సెలెక్టుకమిటి కరియబడుట దెట్టబడినను. కేసులను గూర్చిన జిల్లులను ప్రవేశ పెట్టుటకు కాగనపట్టులు అంగీకరింపలేరి. కొద్దికొంత, స్థాపులకు సంబంధించిన జిల్లులు కాగన మైనవో 70 లక్షల ఆదాయము వచ్చును వాడతోడు 56 వేల వను కీజు సంస్కరించి చోరి చట్టము యొకకు ప్రవచ్చును. అయితే యొకను 66 లక్షల లోటు ప్రవచ్చుననువాటి గానిండు చున్నది. రెవిన్యూ పెక్కున కేసు దిని పూర్వపు కాగన సభ్యులంగీకరింపలేరి. ఆ సభ్యులము చచ్చులలో నుపన్యాస వలెందరును యీ లోటు ను మార్చి ఆ టేవర కేసులు మద్రాసు రాజధానికి రావలసిన రెవిన్యూలు పునాదిధింప బడ వలెననియు, కేంద్ర ప్రభుత్వమున కిచ్చు గాను యెక్కువగ నున్నదనియు, రాజప్రతినిధివర్తన రాయబారము వెళ్లవలెనని క్రిందటి అక్టోబరులో తీర్మానించి యిండిగా ప్రభుత్వమువారు యేమి చేయుదురో అని కమిషనరే యిచ్చును వెటనే రాయ బారము వెళ్లవలెననియు బల్కిరి. కాగన సభ్యుల జిల్లు గోర యం దుటచే యీ క్రింది సభ్యులను రాజప్రతినిధివర్తన రాయబారము వెళ్లుకై ఆహ్వానించిరి:—

1. గోరవనీయులు రాయబారము కే. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు,
2. గోరవనీయులు రావుబాదుగారు పి. పి. పాత్రోగారు,
3. మ-రా-రా టి. తిలకరెడ్డి రావుగారు,
4. మ-రా-రా దివాన్ బాబుగారు యం. కృష్ణకానాయక్ గారు
5. మ-రా-రా టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యగారు,
6. టి. యి. మాయర్ గారు పి. వి. యి. వి. సి. యెస్.

రాజప్రతినిధి రాయబారమున కంగీకరించినది గంజాం నెలసిగది. కాగన సభ్యులు ఆహ్వానుక కంగీకరించిరి. రాయబారులు ధిల్లీ వెటిరాతి బయలుదేరి వెళ్లెదరు.

(సం) టి. యి. పూయిర్.

(ప్రభుత్వ కార్యదర్శి

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

నాగపూరు మహారాష్ట్రపత్రిక-బాడ్మోలీ తీర్థానముల నిరసించుట
వ్యక్తి ఆజ్ఞోల్లంఘనమునందలైను-కార్యసంఘమును చట్టబద్ధమునలైను
దేశీయనాయకుల సభకు పోగొనడము

లాలా గోవర్ధనదాసు, దిలపారు సింగుగార్లకు కఠినత

రాయబారా హంసరాజుగారిని వదలుట
సలక ముద్రాలయము ధరావతును వశపరుచుకొనుట

చౌరీచౌరాహత్యలు-కుంబ్ర, సోధనాలీ, చంద్రకాంత మాలవ్యాగార్ల ప్రకటనము
ఆంధ్రరాష్ట్రము తిరుపతి నాయకులకేను

మధ్యరాష్ట్రములు.

బాడ్మోలీ తీర్థానములు.

నాగపూరు మహారాష్ట్రపత్రిక నిరసనము.

బాడ్మోలీలో భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు చేసిన తీర్థానముల సమీక్షా నిరసించుచు ఢిల్లీలో జరుగు భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారికి కొన్ని మాడలను చేసినది. వ్యక్తి ఆజ్ఞోల్లంఘన ముండితీరవలెను. కార్యసంఘమునందు వ్యక్తిత్వ శక్తిగల ధీమతులగు సభ్యులు చెరసాలకు పోయియున్నారని గాన ప్రస్తుతమున్న కార్యసంఘమును చట్టపరమైనది. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు లాలలపరమైనది, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, అలీసోదరలు మున్నగు నాయకులను మరి 15 నేల మంది కలంటియును చెరసాలలలో నున్నారనిగాన దేశీయ నాయకుల సమావేశ మెప్పటికైన జరిగినను కాంగ్రెసు వారా సభకు వెళ్ళగూడదు. ప్రభుత్వ సభ్యులును ప్రభుత్వాభిమానులను హెచ్చుగా నుండు నానభకు కాంగ్రెసువారు వెళ్ళుటవలన ప్రయోజనము లేదని ఆపత్రిక వ్రాసినది.

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా సర్వెంటు పత్రికపై మాననవృత్తుకేను

ఈపత్రికపై పోలీసు డిప్టీ కమిషను కిడుగారు తెచ్చిన మాననవృత్తు కేసు విచారణ 22 వ తేదీన మరల జరిగినది. పత్రికా కార్యాలయముపోదానుగూర్చి 5 గురు సాక్ష్యముచ్చిరి. మార్చి నెల 6 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

పంజాబు.

గోవర్ధనదాసు దిలపారుసింగుగార్ల కేసులు.

వారికి తీక్షణులు.

లాలా గోవర్ధనదాసు, సర్దారు దిలపారు సింగుగార్లపై లేబడిన కేసులలో వారికి చెర యొకవత్సరము కఠిన శిక్షయును చెర ఆరు నెలలు విడితైదును వేయబడెను. ముందు కఠినశిక్షను పిమ్మట విడితైదును వారిని అరెస్టుచేసిన తేదీనుండి (డిశంబరు 22) వా.చనుభవింపవలెను.

రయిబాదా హంసరాజుగారిని వదలివేయుట.

రయిబాదా హంసరాజు (జలందరు మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు) గారిని వదలి వేసిరి. కేసు చట్టబద్ధమైనది అందుననుండి రిలీఫ్ వార్త వచ్చెను.

ముద్రాశాలధరావతును వశపరుచుకొనుట.

లాహారులో జరిగినదారు పత్రిక ముద్రాశాలకును సాలికు ముద్రాశాలవారు కట్టిన ధరావతును దొరతనమువారు వశపరుచుకొనిరి.

చిత్తూరు మండలము

తిరుపతికాంగ్రెసు నాయకులకేను

చిత్తూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీమత సి. రాజగోపాలాచారి అసహాయక వ్యాయవాది ఎం. రామస్వామయ్యగార్లపై ని 1881 కక్షనుక్రింద లేబడినకేసు 28-వ తేదీన చిత్తూరులో విలారణజరుగును.

సంయుక్తరాష్ట్రములు

చౌరీచౌరా మరంతరములు

నాయకుల నివేదికము

ఘోరపూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు మాస్టీ మహామడు సోధనాలీ, పండిత హృదయనాథ కుంబ్ర, పండిత చంద్రకాంత మాలవ్యాగార్ల చౌరీచౌరాకు పోయి ఆచట వారముదినములుండి విచారణచేసి ముగ్గురును ఏకీభవించి నివేదికమును ప్రకటించిరి. జెండాలును పట్టుకొనిన వలంటియు రంగుగుడ్డులను ధరించిరి. "క్రిందటి సంతకావన సమయిసెప్పేరు వలంటియు నెండుకు కొట్టెను! నేను మేము సంతకా! దుశాణములకద్ద బోధించెదము. చేతనైను! పోలీసులు అధ్యంతర వెట్టెనయ్య"నని కలంటియు పోలీసులకు తెలిపిరి. కొంతమంది కలంటియును కాంతుల గావించగా, కలంటియు సాగిపోవ వారంభించిరి. కాని వెనుకప్రక్క నున్న వలంటియు లండుతో తృప్తి నొందనందున మరల వారందరును నిలచిపోయిరి. మధ్యనర్దులు మరల తిరిగివారి. వారి మృదుత్వమును బట్టి సమయిసెప్పేరు తీమాపణ వేడెనని కలంటియు లూహించి అతనిని పరిహాసించసాగిరి. అందుకలన సమయిసెప్పేరుకు కోపమువచ్చెను. వెనుకనున్న కలంటియునో లేక యితరప్రజలనో కొందరిని ఆతడు కొట్టుటయో వారిని రైలువారి కవతలి ప్రక్కకు తిరిగి వేయువని చాకిదారుల కాజ్ఞాపించుటయో జరిగినదని తెలిసినది. చాకిదారుల ప్రజలను కర్రలతో కొట్టియుండురు. అందుపైని రైలు పట్టాల కావలనున్న ప్రజల కాగ్రహము కలిగి వారు రాళ్ళను విసర వారంభించిరి. శనివారము నాడు జరుగు సంతకు వలంటియు చాల మంది వచ్చెదననియు ఆల్దులు జరుగుననియు తత్త్రితము గురు వారమునాడే సమయిసెప్పేరుకు తెలిసి ఆతడు సాయుధులగు పోలీసులను సహాయముగా పంపుటకు వైవారికి వ్రాయగా వారు పంపిరి. ఆ పోలీసులు మొదట వట్టి తుపాకులను కాల్చిరి. దానివలన గుంపు కదలనందున గుండ్లను వదలిరి. ఎంతకప్పు వారట్లు కాల్చినో తెలియదుగాని పోలీసుస్టేషనుకద్ద ప్రజలలో గుండ్లకలన చనిపోయినవారి శవములు రెండుమాత్రమే కనబడెను. ప్రజలలో చాలమంది చనిపోయికి, చాలమందికి గాయములు తగిలెనని కొందరు చెప్పిరి గాని ఆ డి. సరి గా రుజువు కాలేదు. ప్రజలు తమలో చనిపోయిన వారి శవములను గాయములు తగిలినవారిని తీసికొనిపోయి యుండవచ్చును. వాటిలో కొందరు పిమ్మట చనిపోయి యుండవచ్చును. ఎటుల నైనను ప్రజలు పోలీసులను చుట్టవేసిరి. పోలీసులకు మందు గుండు చెల్లిపోయినదను వార్త నిజముగాదు. ఏలయిన యీ హత్య జరిగిన తరువాత పోలీసు స్టేషను సమీపమున క్రొత్త తూటాలు కనబడెనని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు చౌరీ చౌరా నిర్భానువ్యయగా నున్నది. చుట్టుప్రక్క గ్రామములవారు గూడ చాల భయభక్తులనున్నారని తెలిసినది. ఇప్పుడిప్పుడే కొందరు మరల చౌరీచౌరాకు వచ్చుచున్నారు. ఇంకను కొన్ని నాళ్లు పోయినగాని మామూలుస్థితి ఏర్పడదని వారు ప్రకటించిరి.

సత్తెనపల్లి నాయకులను ౧౦౦ రెక్స్ ప్రకారం ఒక్కొక్కరి కొక సువత్సరం కఠినశిక్షను విధించుట.

నాయకులు రాజమహేంద్రవరం శ్రీకృష్ణజన్మ స్థానమును జయప్రదముగా ప్రవేశించుట.

దిడుగు వెంకటకళింగరావుగారు (తాలూకాదారు) శిరిపురపు వెంకటప్పయ్యగారు (తాలూకా సంఘకార్యదర్శి) గార్లపాటి హనుమంతరావుగారు (ప్రచారకుడు) మునగపాటి దిన హనుమయ్య గారు (గౌరవ ప్రచారకుడు) వీరలను గుండురు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు క్రి. ప్రొ. కో. ౧౦౦ శక్తి ప్రకారము ఒక్కొక్కరి కొక సంవత్సరం కఠినశిక్షను సత్తెనపల్లి

తాలూకా పేడికొండూరు గ్రామమునందు ౨౦-౨-౨౨ తారీ ఖున విధించినారు. ప్రతి రైల్వేస్టేషను కద్దను కాంగ్రెసు సంఘము వారున్ను, పురజనులున్ను, జరుపు గౌరవములతో ౨౧-౨-౨౨ తారీఖు పగలు ౧౧/౨ గంటకు రాజమహేంద్ర వరం రైల్వే స్టేషనుకద్ద దిగునకి, కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆహ్వానించి ఉచితరీతిని గౌరవ పురస్కరముగా, సత్కార్యములు సలిపి, నాయకులవెంట బయలుదేరి వచ్చినారు. శ్రీ రామదాసుగారు భద్రాద్రికి బయలుదేర వచ్చు సమయమున, గోపురములను, గౌతమీనదిని గ్రామమును వీక్షించిన వెంటనే యానందపరకనుడై, యేలూరు వర్ణించి, ప్రవేశించెనో, అక్కడను గానే శ్రీకృష్ణజన్మ స్థానమును సాధములు. వృక్షములు, కనపించిన వెంటనే అమితానంద పరవశులై, శ్రీరాములవారి నిన్ని, మహాత్మాగాంధీ మున్నగు నాయకులను స్తోత్రములు చేయుచు 'ఆహా! మేమెంత ధన్యులము! రాత్రిబగలే యాశ్రమము నివాసం కావలయునని మనోవాక్యానుముల. కృషి సన్నితిమో ఆట్టి శ్రీకృష్ణజన్మ స్థానమును ప్రవేశించు భాగ్యము లభించింది. అందున్న దేశభక్తుల దర్శనముచే మాజన్మము తరించి స్వరాజ్యలక్ష్యుని శీఘ్రకాలములోనే తీసుక రాగలము' అని నడువుచు, అమితంతోషముతో స్వరాజ్యసాధనా క్రమములో ప్రవేశించినారు. శిరిపురపు వెంకటప్పయ్య ఆశ్రమము ఖద్వారము వరకు తనవెంట నున్న సోదరు లగు శిరిపురపు వెంకటరమణయ్యకు ప్రదక్షిణసమస్కాములు చేసి ఆశీర్వాదమును పొంది అందు ప్రవేశించినారు.

బెజవాడ, శిరిపురపు వెంకటరమణయ్య.

తిరుత్తనితాలూకా సారాయిపాటలు

చిత్తూరు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శి, ప్రచారకులైన శ్రీ మాకె యం, శ్రీనివాసాచార్యులు, నాయంటు పెక్కిరి శ్రీ యంత వే. వెంకటాచల నాయకుగారు చవరంబాకం గ్రామం శంకరయ్యగారు, పూనిమాంగాడు ఆరె, పోలనాయకుగారు వీ రైదుగురును సారాయిపాటలు పాడకూడదని బోధించుటకు సంకల్పించియుండిరి. అనాడే చంద్రగిరి డివిజన్లో ఆఫీసరుగారు వైవారికి సి. పి. సి. 144 నెక్కును నోటీసులు జారీచేయించిరి. తక్షణమే ఆఅయిదుగురును కానోల్లంఘనము చేయసకుటకట్టిరి. ఇంతలో 15-2-22 తారీఖు అంధ్రదినపత్రికను చూచుట సుప్రాప్తమయెను. అందు ప్రధానవ్యాసము బాడ్మోలీ తీర్థానమునకు విరుద్ధముగా జరుపకూడదని ఉండుటవల్ల ఉల్లంఘనము తాత్కాలికముగ ఆపువలసివెరి. వైవారికి జారీచేసి యుండు నోటీసులలో తిరుత్తనికి చుట్టు రి మైక్లలోగా ఒక నెలవరకు భజనలు, ఉపన్యాసములు, కరప్త్రములు పంచుట మున్నగువి యేమియు చేయకూడదని వున్నది. గాన యిటువంటి ఆశ్రమపు టు రైర్దువు తిక్కనందుకై డిల్లీలో జరుగబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ తీర్థానమును ఎదురు చూచుచున్నాం. పూనిమాంగాడు శిరుగుమి గ్రామాదుల అంగళ్లను యెవరు పాడలేదు. ఇతర దుకాణములనుపాడే స్వల్పమొత్తమునకు పాడిరి

కీ. పూండి కృష్ణమాచార్యులు.

౧౯-౨-౨౨ తేదీని తాడేపల్లి గూడెంలో పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయ సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సమావేశమయి యాక్రింది తీర్మానములను కావించియున్నారు.

౧. రాష్ట్రసంఘ సభ్యత్వపు ధర్మానులు పంపుకొనుటకు యీనెలాఖరువరకు నాయుదా వెట్టుటకున్న సవరు యెన్ని కలు మార్చి 15 వ తేదీ ఆప్రాంతములోగా జరుపుటకున్న ధర్మానులు తగ్గించుటకు వారిరువురు తిరిగి వాపసుచేయుటకున్న తీర్మానించడమయినది.

౨. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని తాలూకా బోర్డులు ప్రభాభిప్రాయముననుగు నుండుట్లు చేయుటకు రాబోవు తాలూకాబోర్డు ఏన్నికలలో సాధ్యమయినంతవరకు అసహాయ వారులే అభ్యర్థులుగా నుండుట్లు తీర్మానించడమయినది.

మొలూరు నారాయణరాజు కార్యదర్శి.

శ్రీయుత గరమెళ్ల సుబ్బనారాయణగారచే రచియింపబడిన "మా కొద్ది తెల్లదొరతనము" అనుపాట "Published by National School R. J. H." అని పైకొట్టె తీసి కాగితములు కొన్ని పంచివెట్టుబడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పాటి తములకును రాజమహేంద్రవరం జాతీయవిద్యా లయమునకును యేనిధమైన సుబంధమును లేదని యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను. అవి పాఠశాలవలన ప్రచురింపబడలేదు. తల్లిప్రగడ ప్రకాశరాయుడు, ప్రధానోపాధ్యాయుడు, జాతీయ విద్యాలయము.

వ్యవసాయము

జంతుసంబంధమైన ఎరువులు.

పిటిలో ముఖ్యమైనవి 1. చేపలు 2. ఘనీభవించిన రక్తము 3. ఎముకలు.

చేపల ఎరువులలో అనేక భేదము లున్నవి. ఎరువులో కలిసియుండిన వస్తువులనుబట్టి భేదించు చుండును. ఏవిధముగా వనగా.

1. చేపలలో నుండి ఎముకల మొత్తము
2. " " మాంసము "
3. " " నీటి "
4. " " ఉప్పు "

ఇతర జంతువుల మాంసము దెన్ని పార్లు సక్రమము స్ఫురి కావలెను అన్ని పార్లు చేపల మాంసమునకు సున్నది. కాని చేపల ఎముకలలో స్ఫురికావలెను అధికముగా (50 0/0) కలదు. కాబట్టి మాంసము విశేషముగా కలిసి యుండెడి చేపల ఎరువులను సక్రమముగా స్ఫురికావలెను రెండును భూమికి లభించును. కాని ఈయెరువులో కావలసినంత పొటాష్ లేనందున సుప్తార్లమైన ఎరువని చెప్పవలెను.

నూనె

చేపలయందుండి నూనెయు అలోచించ వలసిన విషయము. మాంసము నల్లగా నుండెడి చేపలలో నూనె చాలా యుండును. ఇట్టి నూనె ఎరువులో నుండినయెడల నేలలకు ప్రయోజనము లేకపోవుటయే గాక, ఎరువులోని మాంసమును ఎముకలను శ్రీఘ్రముగా క్షీణించుటకు అటంకముగా నేర్పడును. కాబట్టి నూనె యుండెడి ఎరువును కొనగూడదు. కొనెయెడల నూనె ఎంతయున్నదో అత్యధికమును మొత్తమునుండి తీసివేయుట మంచిది తెల్లమాంసముగల చేపలలో నూనె అంతగా నుండదు.

నీరు

చేపల ఎరువులో నీరు సహిత ముండును. నీరున్నంతవఱకు ఎరువును చెరువు గలుగును. నీరుండిన ఎరువును చాలకాలము నిలువ యుంచలేము. బూజు పట్టును. రసాయనికమార్పులు కలిగి, సక్రమము అమోనియాగా మారి నష్టపడును.

ఉప్పు.

చేపల ఎరువును కొనుటకు ముందుగా, దానిలో ఎంత ఉప్పు ఉన్నదో యాలోచింపవలెను. ఉప్పుచేపలతో చేసిన ఎరువులో ఉప్పు అధికముగా నుండవచ్చును. ముందుగా ఎన్ని భాగములు ఉప్పు ఉన్నదో తెలిసికొని దామాషా ప్రకారము వెల తగ్గించుట మంచిది.

అంతే కాదు. కొన్ని వైద్యులు ముఖ్యముగా బెల్లము చెరుకుకు ఉప్పు కూడదు. కొన్ని చాటి నేలలకు అట్టి ఎరువుకూడదు. కాబట్టి ఎరువును కొనుటకుముందు, దానిని ఉప్పు ఉన్నది లేనిది, తనభూములకును వైద్యులకును వినియోగపడునని తెలిసి తీర్మానించుకొనవలెను.

కొనుటకుముందు, ఎరువులో ఏయేపదార్థము లెంతెంత యున్నది వ్రాసి తెలిసికొని, ముఖ్యమైన వృక్షాహారపదార్థములు మాత్రము ఎంత వెలయునని తెక్క చేసి తరువాత తీర్మానించుకొనవలెను. శ్రేష్ఠమైన చేప ఎరువులో సక్రమము 4 మొదలు 10 పార్లును, స్ఫురికావలెను 2 మొదలు 8 పార్లు ఉండవలెను.

ముఖ్యమైన చేపయెరువులు.

ముఖ్యమైనవి మూడు ఎరువులు.

1. చేపల గానో.
2. చేపల ఎరువు.
3. చేపలపొడి.

చేపలను పొడిచెట్టి పొడిచేసి దానిని చేపలగానో అని యుచ్చుదురు. దీనిని వైయోడప్తానికిని చాలభేదము లేదు. భూమిచుట్ట కుపయోగపడగి చేపలను సాధారణముగా ఎరువుగా మార్చుదురు. పెద్ద చేపల యెక్కువలు (లిరీ) విశేషముగా నుండియెడల, నూనె విశేషముగా యుండును.

చేపల (గానో) ఎరువును చేయవచ్చును.

సాధారణముగా, పొట్టుగిరి చేపలను చేయించుదురు అందువలన సక్రమము కొంచెము నష్టముగను కాని నూతనముగా పొందిన పెద్ద పెద్ద కాథ్నాలలో సక్రమము నష్టము కావట్లు చేయించి, నూనెను తీసెదరు. అనూనతో నష్టము చేయుదురు. నూనెను తీసిన తరువాత చేపలు పొడియగును. ఎంకినప్పుడుగా పొడియై యుండినయెడల అంత శ్రీఘ్రముగా వైద్యులకు వినియోగపడును. అందు శ్రీఘ్రముగా నేలలకు వినియోగపడవలెనని నష్టము తేదు. మెల్లమెల్లగా కొన్ని సంవత్సరముల కాలము సుఖములకు అవోరమును అనుభవించును.

చేప ఎరువులో పొటాష్ లేదని వ్రాసియుంటిమి. సక్రమముగా, స్ఫురికావలెను ముడియు సుఖములకు వినియోగపడవలసినట్టి వరప్రసంగంబుండదు. సముద్రతీరము లందును, చేపలను దబ్బిలలో చెడిపోవడం నుంచెడి కాథ్నాలలోను చచ్చుకగా లభించును. హిందూదేశమందు, వంగదేశములలో మూలము చేపల వ్యాపారము అధికముగా జరుగుచున్నది. వంగదేశమందు నదులు కాలువలు అనేకములు. చేపలను విశేషముగా పట్టుదురు. ఒక పోటినుండి 20 లక్షల మరగాలు ఎరువు

మరి చేయవచ్చును. వంగదేశములు చేపలను విశేషముగా తిందురు. చెడిపోయిన చేపలను ఎరువుగా నుపయోగింతురు. ఈ యెరువును సర్వసామాన్యముగా వినియోగించక పోయినను, పొగాకు వైద్యులకు, కూరగాయల తోటలకును విశేషముగా చేయవచ్చును. కేరళదేశమందు, ముఖ్యముగా పశ్చిమముద్ర తీరమున చేపలను, చేపలనూనెను విశేషముగా యెగుమతి చేయుదురు. అచ్చట శ్రేష్ఠమైన చేపయెరువు లభించును. కేరళదేశములు బూడిదను కలిపి చెరుకు, మిరియాలు మొదలయిన వైద్యులకు సర్వసాధారణముగా వినియోగించుదురు. కొయంబుత్తూరులో మరి కొన్ని వైద్యులకు విశేషముగా చేయుదురు. ఎకరము వరికి 540 రతులు అనగా అబండి ఎరువు వేయగా ధాన్యము 52 0/0 ను గడ్డి 84 0/0 బాన్సిగా ఫలితము లభించినదట. తోటలలో పండించెడి కొన్ని రాగి వైద్యులకు, గొట్టెల ఎరువుకంటె శ్రేష్ఠముగా నుండినదట.

కొన్ని ముఖ్యమైన చేపయెరువుల రకముల తారతమ్యములను తెలియుటకుగాను వాటి పృథక్పృథక్రకములను గురించి వ్రాసెద.

సరాసరి చేపయెరువు పృథక్పృథక్రకము

	0/0
నీరు	17
నేండ్రియపదార్థము	60
స్ఫురికావలెను	7
సున్నము	7
మెగ్నీషియము	4
ఇతరపదార్థము	5

100 0/0 [హెక్టరు]

వంగదేశమందు భూజించుటకు విక్రయింపబడెడు మూడు రకముల ఎండుచేపల పృథక్పృథక్రకము

	80 రతుల సక్రమము స్ఫురికావలెను పొటాష్	
మరుగువెల	0/0	
చంద	2.0-0	8.49 6.77 1.32
తంగ	3.0-0	78.4 6.84 1.10
భేర	4.0-0	9.57 5.09 1.21

(మెట్టలు)

వై వెలనుబట్టి యాలోచించగా 'చంద' చేపలు గానుండి 90 రతుల సరసముగా నున్నది. మంచి చేపలు ఆ వెలయుండగా, వాటిలో భూజించుటకు వినియోగపడని చుట్టు రకము వెల అంతకంటె తక్కువగా నుండును.

పశ్చిమతీరమందు లభించెడి చేపలయెరువుల పృథక్పృథక్రకము

	ఎండినచేపల ఎరువు	కన్ననూరుచేపల గానో
	0/0	0/0
నీరు	6.5-15 0	8.21
నేండ్రియపదార్థము	36.5-60.0	6.88
ద్రావణీయ భిజ	13 F-20 0	22.18
పదార్థములు		
అద్రావణీయ భిజ	4.5-21	2.68
పదార్థము		
సక్రమము	4.4-6 8	7.46
పొటాష్	2-7	0.47
స్ఫురికావలెను	3.9-5.3	4.98

ఘనీభవించిన రక్తము.

దేశమందలి ప్రతిభాగమునకు కావలసిన యావోరమును రక్తము అమర్చుచుండును. కాబట్టి దేశమునకు కావలసిన మూలద్రవ్యములన్నియు రక్తమందు కలవు దాని పృథక్పృథక్రకము.

నీరు	80 0/0
నేండ్రియపదార్థము	25.5 0/0
స్ఫురికావలెను	0.55 0/0
పొటాష్	0.5 0/0

దీనిలో సక్రమము అధికముగా నుండుటయే గాక, సులభముగా నీటిలో కరిగిపోవుచున్నందున సుఖములకు వెంటనే వినియోగపడును.

హిందూదేశము పద్ధతి.

మన దేశము కనాయి అండ్లలో జాగ్రత్తగా రక్తమును ఎండచెట్టి ఎరువుగా అమ్ముదు. కొద్దియ మాత్రము పట్టెములలో పోసి ఎండచెట్టుదురు. కుళ్లిపోయిన ఆకులు మొదలయినవి దానిలో కలిపి చేయుట మంచిది.

అమెరికా పద్ధతి.

అమెరికాయందు 'కనాయి' కాథ్నాలు అనేకము. కొన్నిటిలో ఎన్నో లక్షలజంతువులను చంపుచుండును. వారు రక్తమును పోగుచేసి నేడికల్ సహాయమున ఎండచెట్టుదురు. పుట్టియుగా చేసిన గానినీ 13-14 0/0 సక్రమము యుండును. అజాగ్రత్తగా చేసిన దానిలో 6-10 0/0 మాత్రము సక్రమము యుండును.

హిందూదేశమందు లభించెడి గడ్డిచేసిన రక్తపు ఎరువు పృథక్పృథక్రకము.

సక్రమము	11 8-0/0
స్ఫురికావలెను	1.2-0/0
పొటాష్	0.7-0/0
కాబట్టి చేపలో ఎంత సక్రమము యున్నదో అంతకు	

36 రెట్లు అధికముగా యుండును. పేడకంటె చాల స్వల్పముగా

సుఖములకు వినియోగపడుచున్నది. ఈ యెరువు చేసిన నేలలకు కొంచెము నున్న ము కూడ చల్లినయెడల రెండు ను కూడి ఖరీదీ సక్రమము ఏర్పడి చాల కాలము సక్రమము నష్టపడక యుండును. రక్తపు ఎరువును నేలలో దున్నుట మంచిది. వైద్యుల వల్లినయెడల సక్రమము నష్టముగను. చేపల ఎరువుచేసిన నేలలో, కొన్ని సంవత్సరములవరకు సుఖములు బాగుగ ఫలించుచుండును. రక్తపు ఎరువు చేసిన నేలలో ఆ సంవత్సరము మాత్రమే వైద్యుల బాగుగ ఫలించును.

ఏయే సుఖములకు లాభకరము

అమెరికాదేశమున దీనియొక్క యను రాష్ట్రము కలదు. అచ్చట ఫలిం చెడి పొగాకు తోకప్రసిద్ధి. అచ్చట యారక్తపు ఎరువును విశేషముగా పొగాకుకు చేయుచుండును. దానివలన ఎక్కువ ఆకులును, చంపికారము గలవిగను, త్వరగాను లభించుచున్నవి. పెక్కుకొన్ని, బెల్లము చెరుకు కాఫీ మొదలయిన వైద్యులకు చేయుట మంచిది తెలిసికొనిరి. మనదేశమున మాత్రము అధికముగా వినియోగించుట లేదు. 11-12-0/0 సక్రమము ఉండెయెడల మనదేశమందు టన్నుకు 120 కు లభించును.

లభించెడు సక్రమము

ఒక ఎరువునందు కొన్ని పార్లు సక్రమము యున్నదనుకొందము- అట్టి సక్రమములయెడల లభించవచ్చును, లభించక పోవచ్చును. ఎంతభాగము లభించునది ఎరువును అనుసరించియుండును. ఈ విషయమునుగూరి చి కొంతవరకు అభిప్రాయములున్నను, అంత ముఖ్యమైనవి కావు ఏదైనా ఎరువును కొనునప్పుడు, దానిలో నుండెడి సక్రమములో ఎన్ని పార్లు సుఖములకు లభించునది తెలిసికొనుట మంచిది. చాకగా యున్న యువ లాభకారియని తలంచ కూడదు. ముఖ్యమైన సక్రమములయెరువులను గురించి, సక్రమమునొన్ని పార్లు సుఖములకు లభించునో వారివారి యభిప్రాయములను తెలుపుచున్నాను. 100 పార్లు ఉపయోగపడునది. శ్రేష్ఠతరము. 100 కంటె ఎంతతక్కువో అంతవరకు దానియందు లోపము.

వాగ్నర్	బాన్స్	వోర్స్	వాగ్నర్	నా
అభిప్రాయము	అభిప్రాయము			

సోడియం క్లోరైడు	100	100	100	100
అమోనియాంథ్రాకైటు	90	83 86
ప్రతివిత్తములసిండి	...	76	70	...
గడ్డికట్టినరక్తము	70	77	70	65 70
ఎండుచేపలు	...	70	65	...
పచ్చియెరువు	70	65 67
చెరువునున్న	...	88	60	...
ఎముకలపొడి	63	...	65	58 59
కొట్టుములోని ఎరువు	45	25 35

వై పట్టిప్రకారము పశువుల కొట్టుములోని ఎరువులో 100 రతుల సక్రమము యుండినను వైద్యులకు 35 రతులమాత్రమే లభించును. సోడియం క్లోరైడులో నెంత యున్నదో అంతయు లభించును. కాబట్టి ఎరువును కొనునప్పుడును నేలలకు చేయు నష్టమును వైద్యుని జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయును.

దరికి చంచయ్య.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వైద్యకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి. 1-కి రూ. 4-8-0.

దజను కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చువేరే.

వలయువారు ఆరుదలో ఒకరూపాయి అదాన్సు మంపలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో కట్టెలు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc.

వైద్యులకు, (గోదావరిజిల్లా)

కె.వి.రామకృష్ణ ఆడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వైద్యులకు.

జనకగారి రింగువరం లోషక

వై రింగువరం లోషక ప్రయోగించిన సకల విధములైన తాగునీరు, గజ్జ, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నివర్తయింతును.

వెల బుడ్డి 1 కి రూ 0-10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.

సోల్ యేజన్స్, కనరపు యేజన్స్.

(3855) పాల్వంచు, మదరాసు.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(3198) 27, చిగాబాదుకోడ్డు, మదరాసు.

గాంధీ మహాత్ముని

సంపాదక జీవిత చరిత్రము

(3108)

'లోకమాన్య తిలకు జీవితము ఉపన్యాసములు' 'వంజాబు దురంతములు' లోనగు ఉద్బోధనముల రచించిన శ్రీయుత మానికోట సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది.

మహాత్ముని క్రధాన శిష్యులలో నొకరిగు శ్రీయుత దిగుమర్తి మానుమంతరావు గారి ఉపోద్ఘాతమును మహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయ, టోప్లీ లేకుండా లేసిన పటమునుకలదు. 300 పేజీలు-వెల ౧-౮-౦.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

వెద్దలచ్చు, సంపూర్ణముగా ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితు లగు భమిడిపాటి సూర్య నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని పటముగలదు. వెల ౦-౮-౧. వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను. - ఆంధ్ర పత్రిక, బెజవాడ.

మంచితరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

ఉగాది సంచికలు

1910-1920, (1913 మినహా)

పది సంచికలు సెట్లుగా కూర్చ బడినవి.

అసలుధర 20 రూ.

అమ్ముడుధర 5 రూ.

పాకింగు చార్జి - సహా రూ. 5-4-0 మణియార్దరు ద్వారా పంపియెడల రైల్వేపార్శులుగా పంపబడును లేకున్న తపాలుజాబ్బి సుమారు 4-రూపాయలగును.

కొలది సెట్లు మాత్రమున్నవి. తిరిగి అచ్చుపడనేరవు.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

గ్రంథములలో ఒక్క పత్రికయినను వదలక శ్రీ శ్రీ వాసుని కృపల సత్ఫలముగా. ఆంగ్ల పూర్తి అనువాదము. అర్హత కర్తాగ్రహణ క్రమముగా ప్రకటించు తయ్యబడి. గాంధీగారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ఇంకా చేర్చబడినది. తైలంబులలో నున్నది. ఇదిగోతు రిజిస్టరు చేయబడిన అర్హత పంపిణీకానికి యీ కల 15 వ తేదీనాడు పుస్తకములు వి. పి. ఎ. పంపబడును. ఎక్కడైతే అక్కడ తేలియెడల ఆ కేసుగ్రాఫును తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకొరకును, జానకవాణి కార్యసంఘమును ఉద్దేశించబడిన దగు లెచే స్వల్పపుణెలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. లు తిరిగి ౦. చి. ది. గా. కి. లు పంపవలెనని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అమ్మునేసిన 2000 ప్రతులకును చాలగోతు వచ్చి యున్నది. ఎంత యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయవలె యుక్తుము.

గూడూరు రామచంద్రరావు

(8221-ఎ)

సేకరించుము, ఎడిటర్ కృష్ణాజిల్లా

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది చంద్ర ఆశ్వినీ కృత్తిక పుష్యము ఈ పుష్యము ప్రతిమాసమున ప్రత్యేకముగా మిక్కిలి యుపయోగకరము. ఇవి చూచుకొనుటకు గాంధీ, ఫట్టిశేరి, కృత్తిక, మేదలపనని అనవలెను. మేదలపనని తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప, వర్ణితముగా వ్రాయబడినది. వెల 2 రూ. గ్రంథం మీదకు 50 పేజీలుగా ఆదినారాయణ రావు పంపిణీ, వి. పి. ఎ. పంపిణీ, గాంధీ వ్రాసిన "గాంధీ దాని తెలివితో నోరువాటి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించుచు నాశ్చర్యమును" పుస్తకములు వలయువారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

తాతా బోర్డింగ్ విద్యాలయము.

(2883)

చౌడేశ్వరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి

తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇప్పటికాలము నుండి రివిజన్ చేసిన

కముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ ఔషధములను జరిగిన ఆయుర్వేద పుస్తకములను అన్నిటిలో జాగ్రత్త తీసుకొని బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

పై కనిపించు విలాసములను వ్యాపార ధరలవట్టి పంపబడును.

జాండూ పరస్పరము

పయ్య

విద్యుత్ యంత్రములను తయారుచేయుచు

(3108)

జాండూ నెం 12

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ క్రేడింగు సంఘం, పోస్ట్ విజిల్లు, కాకినాడ.

విద్యుత్ యంత్రములను తయారుచేయుచు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో వారకును.

తెలుగు ఫార్మసీలో గాన, ఇంగ్లీషు ఫార్మసీలో గాన

కాకినాడలో ఉపయోగకరముగా పంపబడును.

మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

14, హైస్కోప్ రోడ్, హైదరాబాద్ - మదరాసు

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

(1045) ఇకప్పుడెక్కడా

గూరు

లం పేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన

ఆయుర్వేదవిద్యార్థులు

మా కలరా, ప్లేగు మందులకు

ముఖ్య ప్రాశస్త్యము

20 వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా,

సిల్హెట్, ఏడెడ్ మొదలగుచోట్ల అనేక

వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కలరా శిట్టు 1-కి రు. 1-2-0

ప్లేగు శిట్టు 1-కి రు. 2-2-0

ఇకప్పుడెక్కడా శిట్టు 1-కి రు. 1-12-0

కాకినాడలో ఉచితము ప్యాకింగు పోస్టు

ఖర్చులు క్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదా శ్రమం.

41 ఆచార్యులవీధి, జి. టి. మదరాసు.

చందనాదివటి

చందనాదివటి:- ప్రమేహరోగమును బోగొట్టును

చందనాదివటి:- శ్వాసరొగమును (సెగ) రోగమును

మును ఆరిత్యురముగా బోగొట్టును.

చందనాదివటి:- మూత్రనాళములలోని ప్రణయమును

బోగొట్టి మూత్రము బారీయగునట్లును మంట

లేకుండచేయును.

చందనాదివటి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలి

గించును.

చందనాదివటి:- శ్రీలకు ప్రాప్తించిన శ్వాసరొగము

మేనాము (సెగ) రోగమును బోగొట్టును.

చందనాదివటి:- శ్రీలకు దైవికముగా రచ్చే

యెర్రకునును, శిల్పకునును రోగములను

బోగొట్టును.

25 మాత్రలు వెల రూ 1.

కాకినాడలో ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచార్యులవీధి, జి. టి. ఎం. వి. సి. ఎం.

మేనేజర్, డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హైస్కోప్ రోడ్,

హైదరాబాద్ - మదరాసు

(గురు) (3166)

ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2042

(4) బెనారస్ లోని దుండు, రుక్మా మెడికల్ హాస్పిటల్

కులమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని

కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రసక్తియాయెను.

శేషాత్ } రాజానరేంద్ర

14-2-22 } సర్ జంక్ అఫ్ సేపాత్